

FSPOS

Finansiella Sektorns Privat-
Offentliga Samverkan

I LUST OCH NÖD

– *Handbok i privat-offentlig samverkan
i den finansiella sektorn på lokal nivå*

I arbetet med att skriva den här handboken har ett antal personer konsulterats som referensgrupp. Ett stort tack till följande personer som har bidragit med sina erfarenheter:

Bengt-Erik Nilsson	Länsförsäkringar Älvsborg
Björn Säbb	Leksands Sparbank
Bo Tenland	Växjö kommun
Jan-Erik Olsson	Svensk Handel i Växjö
Jan-Erik Sundh	Swedbank Växjö
Joacim Lindgren	Sörmlands Sparbank
Katarina Fredriksson	Länsstyrelsen Jämtlands län
Lars Adrian	Göteborgs Stad
Lars Fogelberg	Sörmlands Sparbank
Peter Nygårds	Swedbank huvudkontor
Peter Zerpe	Kristianstads kommun
Stig-Owe Germundsson	Östgöta Brandstodsbolag
Åke Ekström	Kristianstads Sparbank

Privat-offentlig samverkan ger nytta

Syftet med handboken är att förenkla arbetet med att starta och driva lokala privat-offentliga samverkansprojekt inom den finansiella sektorn.

Målet med handboken är att aktörer inom den finansiella sektorn ska få insikt i nyttan med att ingå i ett lokalt privat-offentligt samverkansprojekt. Handboken ska ge information om hur samverkan kan se ut och vilka frågor som kan behandlas.

Handbokens titel *I lust och nöd* anspelar på att man i lust ska göra det som behövs för att klara sig i nöd. Eller uttryckt annorlunda; arbetet inom en lokal privat-offentlig samverkan i den finansiella sektorn (LFSPOS) under normala förhållanden behövs för att förebygga och hantera kriser.

I en studie från 2002 (*Risks that matter* av Deborah Pretty, Oxford Metrica) konstateras att företag som är förberedda på kriser klarar sig bättre än de som är oförberedda. I en annan studie från 1996 (*The Impact of Catastrophes on Shareholder Value* av Rory F. Knight och Deborah Pretty, Oxford Metrica) framgår även att det är värdefullt för en organisation att investera i krishantering. Således är det ekonomiskt riktigt att investera i robusthetshöjande åtgärder. Det ökar trovärdigheten mot investerare och kunder. Det finns flera skäl till att detta bör ske genom privat-offentlig samverkan. Exempel på möjligheter som samverkan erbjuder är:

- **Resursdelning:** deltagarna kan dela och utnyttja gemensamma resurser om behov skulle uppstå till exempel vid en kris.
- **Kunskapsdelning och ökad förståelse:** genom kunskapsdelning kan både hot och risker mot den egna verksamheten, den finansiella sektorn och samhället som helhet tydliggöras.
- **Redundans:** deltagarna kan utgöra redundans för varandra.
- **Gemensamt kravställande:** tillsammans kan deltagarna ställa krav på och påverka externa aktörer som är viktiga för kritiska verksamheter.
- **Ökad kvalitet:** företag och organisationer som samverkar kring krisberedskapsfrågor höjer leveranssäkerheten på de tjänster de levererar och det påverkar även tjänsternas upplevda kvalitet.

Iakttagelser från stormen Gudrun bekräftar vikten av en fungerande privat-offentlig samverkan. Brister i samverkansförmågan mellan offentliga och privata aktörer ledde till brist på information. Gemensamma lägesbilder och prognoser kunde därför inte upprättas och snabb och korrekt information till drabbade, allmänheten och media kunde inte ges.

Idén om privat-offentlig samverkan bygger på att det offentliga och privata kan komplettera och lära av varandra. Tillsammans kan de åstadkomma ett bättre och mer kostnadseffektivt resultat än om motsvarande aktiviteter byggs upp enbart inom en enskild organisation.

Innehållsförteckning

INTRODUKTION	5
FÖR VEM ÄR HANDBOKEN SKRIVEN?	5
BAKGRUND	5
<i>Det svenska krishanteringssystemet</i>	5
<i>Den finansiella sektorn är samhällsviktig</i>	5
<i>Privat-offentlig samverkan (POS)</i>	5
<i>Finansinspektionens syn på POS</i>	5
<i>Den lokala nivån är viktig</i>	6
<i>Den Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkan (FSPOS)</i>	6
<i>Den Lokala Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkan (LFSPOS)</i>	6
MÖJLIGHETER	8
RESURSDELNING	8
KUNSKAPSDELNING OCH ÖKAD FÖRSTÅELSE.....	8
REDUNDANS	9
GEMENSAMT KRAVSTÄLLANDE	9
ÖKAD KVALITET	9
PRAKTISK DEL - HUR GÖR JAG?	10
ATT STARTA EN LFSPOS	10
<i>Vem som startar en LFSPOS</i>	10
<i>Utgå från ett gemensamt intresse</i>	10
<i>Komma överens om syfte och mål</i>	11
<i>Att tänka på</i>	12
DELTAGARE SOM KAN VARA MED I EN LFSPOS.....	13
<i>Banker</i>	13
<i>Försäkringsbolag</i>	13
<i>Kontantförsörjningen och handeln</i>	13
<i>Kommunen</i>	14
<i>Länsstyrelsen</i>	14
<i>Andra aktörer</i>	14
<i>Att tänka på</i>	14
ORGANISERING AV EN LFSPOS	15
<i>Former för en LFSPOS</i>	15
<i>Ta hjälp när det behövs</i>	16
<i>Att tänka på</i>	16
AKTIVITETER INOM EN LFSPOS	17
<i>Kartläggning och utredning</i>	18
<i>Planering åtgärder</i>	18
<i>Test och utvärdering av åtgärder</i>	19
<i>Utvärdering av LFSPOS-projekt</i>	20
<i>Förvaltning</i>	21
<i>Att tänka på</i>	21
LÄSTIPS OCH VIKTIGA AKTÖRER MED LÄNKAR	22
LÄSTIPS.....	22
VIKTIGA AKTÖRER MED LÄNKAR	23
BILAGOR	25

Introduktion

För vem är handboken skriven?

Handboken vänder sig både till aktörer inom den finansiella sektorn och den offentliga sfären och ska vara ett hjälpmedel för den som vill starta och driva en lokal privat-offentlig samverkan. Den ska också fungera som en intresseväckare för att engagera andra möjliga intressenter.

Bakgrund

Det svenska krishanteringssystemet

Det svenska krishanteringssystemet bygger på tre övergripande principer: ansvarsprincipen, likhetsprincipen och närhetsprincipen. Ansvarsprincipen innebär att den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden också ska ha ansvaret i krissituationer. Likhetsprincipen innebär att en verksamhets lokalisering och organisation så långt det är möjligt ska vara den samma under normala förhållanden som under kris. Närhetsprincipen innebär att kriser ska hanteras där de inträffar och av dem som är närmast berörda. En annan viktig faktor i krishanteringen är underifrånperspektivet. Det vill säga att det är användarnas/kundernas och den lokala nivåns behov som ska lägga grunden för vad som ska göras.

Den finansiella sektorn är samhällsviktig

Enligt Krisberedskapsmyndighetens definition bedriver den finansiella sektorn så kallad samhällsviktig verksamhet. Exempel på viktiga tjänster inom sektorn är bland annat: betalningsförmedling, tillgång till kontanter, privata försäkringstjänster och värdepappershandel. Tjänsterna tillhandahålls främst av företag inom den finansiella sektorn. Dessa måste kunna säkerställa att de kan bedriva de samhällsviktiga tjänsterna även om något skulle inträffa som stör den ordinarie verksamheten. Företagens huvudsakliga ansvar är den egna verksamheten, men de förväntas också samverka med den offentliga sektorn för att förebygga och hantera kriser.

Privat-offentlig samverkan (POS)

Privat-offentlig samverkan är en frivillig överenskommelse om gemensamt arbete mellan offentliga och privata aktörer. Samverkan syftar till att i samförstånd identifiera och initiera åtgärder för att öka säkerheten och minska sårbarheten hos de deltagande aktörerna och i förlängningen i hela samhället.

Genom privat-offentlig samverkan kan deltagarna lära sig om sin del i krishanteringssystemet och hur de kan arbeta för att få den egna verksamheten så säker som möjligt. Den offentliga sektorn och näringslivet kan även gemensamt bygga upp kunskap och utveckla krisberedskapen. Exempelvis samverkar privata och offentliga aktörer för att säkra elleverans på landsbygden efter stormen Gudrun. Privat-offentlig samverkan kan initieras för att *förebygga* en kris, vara ett verktyg för krishantering *under* en kris och användas för att dra lärdomar *efter* en kris.

Finansinspektionens syn på POS

Finansinspektionen är en av aktörerna i samhällets krishanteringssystem och har under de senaste åren bidragit till att stärka krishanteringsförmågan i finanssektorn genom övningar och seminarier. Finansinspektionen har i sin rapport *Finanssektorns krisberedskap (2005:3)*, baserad på Finansinspektionens övningsverksamhet under åren 2001 till 2004, konstaterat att:

Krisberedskap och säkerhetsarbete är i stora delar en konkurrensneutral verksamhet, varför strukturerad samverkan bör kunna skapas mellan privata och offentliga aktörer.

Genomförda övningar inom den finansiella sektorn har visat på ett stort och ökande beroende av samhällsgemensamma funktioner som elkraft, elektronisk kommunikation, vatten och avlopp samt transporter. Organisationer bygger ofta sina krisplaner på att det inte blir avbrott i dessa funktioner under någon längre tid. Under övningarna har flera aktörer förutsatt att staten tar ansvar för att lösa problem med infrastruktur vid större kriser. Då bortser man från att resurser, kompetens och ansvar både för att driva och att återstarta till exempel el- och telenät numera oftast finns hos privata företag.

Finansinspektionens övningar har visat att många företag inom den finansiella sektorn är beroende av samma leverantör för till exempel kontantförsörjning och bevakning. En kalkylerad risk som tagits av en aktör blir en påtvingad risk hos en annan. Om en aktör till exempel inte har säkrat sin kontantförsörjning på egen hand kan denne bli helt beroende av att få stora mängder kontanter från sin leverantör i en akut bristsituation. Det kan i sin tur påverka andra företags tillgång på kontanter om dessa är beroende av samma leverantör. Utan vetskap om andra aktörers behov och verksamhet är det svårt att gardera sig mot skadeeffekter. Finansinspektionen uppmanar därför i sin i sin rapport *Finanssektorns krisberedskap (2005:3) ... samtliga företag i den finansiella sektorn att undersöka sina leverantörers kapacitet att leverera verksamhetskritiska tjänster och varor under kris.*

Finansinspektionen pekar också på att de lokala finansiella aktörerna har god förankring i sina verksamhetsorter, vilket underlättar krishanteringen. På många håll återstår dock mycket arbete, framför allt när det gäller kontakter, kunskapsspridning och planering mellan företag, kommuner och länsstyrelser.

Den lokala nivån är viktig

Trots att finansiella transaktioner i allt större utsträckning sker utan personlig kontakt över Internet och med stöd av centrala system utgör den lokala närvaron ändå en trygghet för kunderna. Den lokala verksamheten är ett alternativ att vända sig till när elektroniken slutar fungera. Mycket av det förtroende som ligger till grund för att kunder idag vågar använda sig av elektroniska betalningsvägar har byggts upp genom personliga kontakter på det lokala bankkontoret. Många av de transaktioner som anses vara av stor vikt i livet – till exempel bostadslån – sker fortfarande genom personlig kontakt.

Den Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkan (FSPOS)

Den finansiella sektorn initierade en privat-offentlig samverkan genom att Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkansgrupp (FSPOS) bildades år 2005. FSPOS är ett frivilligt samverkansforum med syfte att stärka robustheten lokalt, regionalt och nationellt inom den finansiella sektorn i Sverige. FSPOS inkluderar medlemmar från både den offentliga och den privata delen i den finansiella sektorn i Sverige; banker, försäkringsbolag, fondkommissionärer, finansiella infrastrukturbolag, Riksgäldskontoret, Försäkringskassan, Riksbanken samt Finansinspektionen som har en samordnande funktion som myndighet med övergripande ansvar för Sveriges finansiella sektor.

Den Lokala Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkan (LFSPoS)

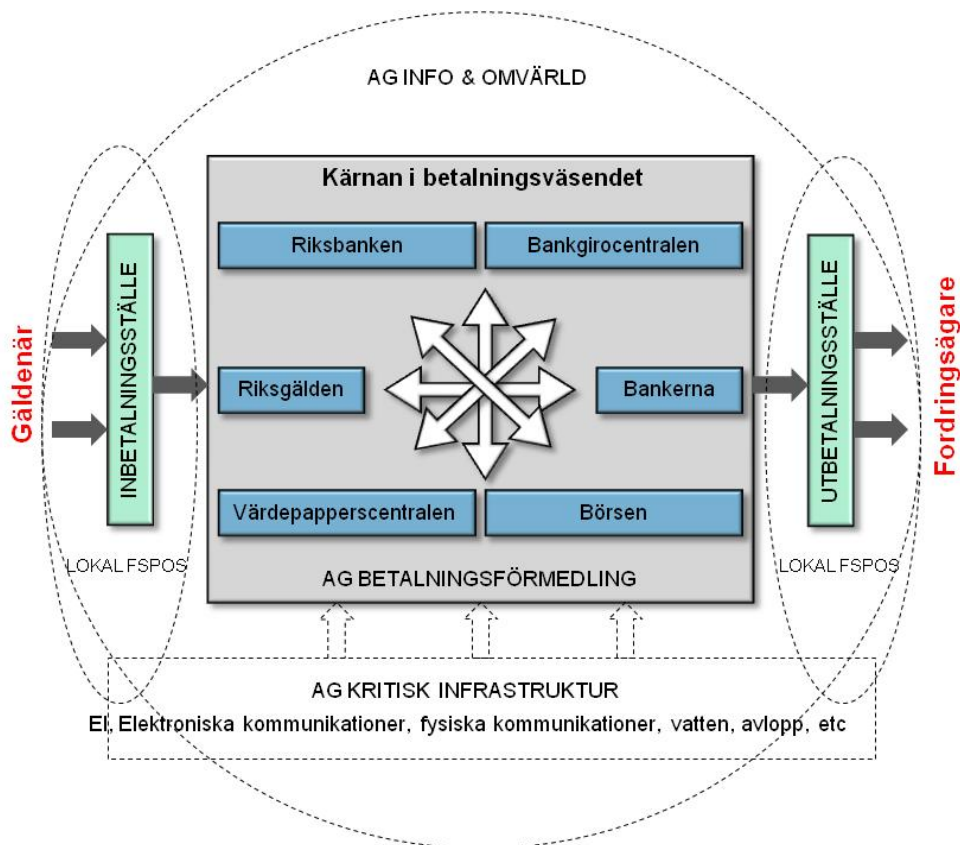
Inom ramen för FSPOS startades i december 2006 ett pilotprojekt i Kristianstad med deltagare från både den offentliga sfären och finanssektorn. Det kallades den Lokala Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkan (LFSPoS). LFSPoS har drivits som ett pilotprojekt. Syftet har varit att öka robustheten och höja den gemensamma krisberedskapen i Kristianstad och dra slutsatser för fortsatt arbete i andra orter. Många av de exempel som anges i handboken bygger på erfarenheter från pilotprojektet.

Figur 1 nedan illustrerar en betalnings väg genom betalningssystemet från gäldenär till fordringsägare. Den illustrerar även FSPOS respektive LFSPoS i Kristianstads verksamheter och deras relation till varandra. FSPOS är uppdelad i ett antal arbetsgrupper. Arbetsgruppen *Betalningsförmedling* arbetar med att kartlägga aktörer, tjänster, beroendeförhållanden och ansvarsfördelning i den finansiella sektorn. Den arbetar främst

med kärnan i betalningsväsendet. Arbetsgruppen *Informationsdelning och omvärldsbevakning* arbetar med att skapa en metod för spridning av information. Arbetsgruppen kartlägger vilken typ av omvärldsinformation som behövs inom sektorn och har skapat en gemensam kontaktlista inför kriser. Arbetsgruppen *Kritisk infrastruktur* arbetar med att kartlägga infrastruktur som den finansiella sektorn är beroende av.

Arbetsgruppen *Lokal FSPOS* arbetar med de aktörer som utgör kontaktytan för gäldenärer och fordringsägare. Arbetsgruppen representerar på så sätt de yttre sköldarna för hela den finansiella verksamheten och påverkar därmed kärnan i betalningsväsendet. Det är i kontaktytan med medborgare som förtroendet för den finansiella sektorn byggs upp. Ytterst utgör en LFSPOS ett verktyg som de finansiella företagen och de offentliga aktörerna kan använda för att ta sitt samhällsansvar gentemot medborgarna.

Tanken är att nya lokala privat-offentliga samverkansprojekt i den finansiella sektorn ska få tillgång till FSPOS hemsida och administrativt stöd i form av hjälp med till exempel protokollföring.

Figur 1: Illustration av FSPOS

Möjligheter

Detta kapitel beskriver de fördelar organisationer kan uppnå genom att ingå i en LFSPOS. Privat-offentlig samverkan skapar förutsättningar för resursdelning samt en ökad kunskapsdelning och förståelse mellan olika aktörer. Samverkan är ett sätt för olika aktörer att utgöra redundans för varandra och kan användas för gemensamt kravställande. Krisberedskap genom samverkan är även kvalitetshöjande för de deltagande organisationerna och i förlängningen för hela samhället.

Resursdelning

Genom delning av investeringar och genom att hitta gemensamma lösningar för att hantera en kris, minskar kostnaderna. Det är exempelvis kostsamt att köpa in ett eget reservkraftaggregat, men om aggregatet delas blir kostnaden lägre per organisation.

Investeringar behöver i detta sammanhang inte enbart röra sig om inköp av fysiska tillgångar. Deltagare i en LFSPOS kan även gå samman för att köpa in stöd till kompetensutveckling, utbildningar och andra tjänster.

LFSPOS i Kristianstad har gemensamt köpt in ett mobilt reservkraftaggregat. Aggregatet ska delas av de deltagande aktörerna. Kommunen står för förvaring och service av aggregatet och får i gengäld använda det när övriga aktörer i styrgruppen inte behöver det. En rutin för användning av reservkraftaggregatet är fastställd. Rutinen återfinns i bilaga 1.

Kunskapsdelning och ökad förståelse

Genom samverkan och nära kontakt med offentliga aktörer, som kommuner, kan företag lära mer om samhällets krishanteringssystem. På det sättet kan företagen få information om vilka hot som existerar och hur de kan skydda sig. Kommunerna är skyldiga att arbeta med risk- och sårbarhetsanalyser, där de även måste inkludera näringslivsaktörer för att få en korrekt bild. Kommunen kan därför ge inspiration och vägledning i hur företag kan arbeta krisförebyggande. Offentliga aktörer kan också få kunskap om den finansiella sektorn, vilket hjälper dem i deras krisberedskapsarbete. Genom att offentliga och privata aktörer arbetar tillsammans med riskanalyser får de en mer omfattande och korrekt bild av verkligheten.

Sektorsspecifik kunskap kan utvecklas genom en LFSPOS. Till exempel upplever den finansiella sektorn omfattande problem med stöld via Internet av konfidentiell information, så kallad *phishing*. Det sker också många värdetransport- och bankrån. Genom att diskutera tillsammans kan deltagarna gemensamt hitta åtgärder för att hantera problemen.

I LFSPOS i Kristianstad har kontakter skapats mellan både de organisationer och de individer som deltar. Det har även skapats kontakter mellan LFSPOS i Kristianstad och externa parter. E.ON, Telia och den lokala el och fjärrvärmedistributören C4 Energi har till exempel deltagit vid möten. Användning av externa föredragshållare har också möjliggjort en fördjupning i olika frågor. De olika aktörerna har berättat om sina egna erfarenheter av hur kriser hanteras internt i organisationerna. Informationsdelningen mellan deltagarna och de inbjudna externa aktörerna har lett till värdefulla insikter om egna och andras sårbarheter.

Redundans

När en aktör råkar ut för en kris vänder sig allmänheten ofta till det närmast tillgängliga alternativet. Det kan vara en konkurrent till den ordinarie aktören. Aktörerna inom samma sektor utgör på så sätt redundans för varandra vare sig de vill eller inte. Dessutom drabbar en kris sällan endast en aktör. Problem hos en aktör gör att allmänhetens förtroende för sektorn som helhet minskar. Ingen organisation kan verka helt oberoende av andra. Det är därför fördelaktigt om aktörerna i den finansiella sektorn planerar gemensamma redundanslösningar i förväg. Det gynnar förtroendet för den finansiella sektorn som helhet.

Aktörerna i LFSPOS i Kristianstad har kommit överens om att samarbeta i händelse av en kris och utgöra redundans för varandra genom att skapa gemensamma reservlösningar. Krisen ska vara av den art att ordinarie reservrutiner inom respektive organisation inte längre är tillräckliga för att upprätthålla samhällskritiska tjänster. Det ska då vara möjligt att omdirigera resurser, såsom personal, kontanter och kunder till någon av deltagarna. En rutin för omdirigering har tagits fram för detta syfte (se bilaga 2).

Gemensamt kravställande

En LFSPOS kan utgöra ett forum för att med gemensamma krafter föra en diskussion med och påverka externa parter. Kravställande kan till exempel ske gentemot leverantörer, distributörer och politiska samt offentliga aktörer. Exempelvis kan deltagare i en LFSPOS formulera krav på säkrare leveranser av el och tele och få information om vad de själva kan göra. Om man på det lokala planet vill påverka på en nationell nivå är möjligheten att uppmärksammas större för en LFSPOS än för en enskild aktör. Det tas på större allvar än om bara en enskild lokal aktör framställer sina önskningar.

LFSPOS i Kristianstad har kontaktat el- och telebolag för att få information från dem om risker för avbrott och störningar. Man har fört en direkt dialog med dessa bolag. LFSPOS i Kristianstad har också lyft frågan om risker avseende bäremballage för kontanter till FSPOS. FSPOS har i sin tur lyft frågan till Bankföreningen. Frågan om master för radiosändning och deras kritiska funktion har också lyfts till FSPOS. Masterna är viktiga för att LFSPOS i Kristianstad ska kunna förmedla information, via radiosändningar, till allmänheten i händelse av en kris. LFSPOS i Kristianstad har därefter, via FSPOS, tagit del av en riskanalys för en kritisk radiomast.

Ökad kvalitet

Företag och organisationer som samverkar kring krisberedskapsfrågor höjer leveranssäkerheten på de tjänster de levererar och det påverkar även tjänsternas upplevda kvalitet. Om företag kan undvika kriser, eller hantera dem bättre då de inträffar, innebär det att de har större chans att leverera det de lovat. De kan även fokusera på kärnverksamheten och att leverera ännu bättre tjänster än vad de annars skulle ha gjort, då avbrott och störningar i verksamheten blir färre.

Genom en LFSPOS kan deltagarna arbeta för att alltid kunna upprätthålla sin viktigaste verksamhet. På det sättet kan de höja och/eller bibehålla kvaliteten i sina tjänster.

Redan i sin avsiktsförklaring klaggjorde deltagarna i LFSPOS i Kristianstad att syfte och mål med samverkan var att tillgodose konsumenters och medborgares behov. Genom samverkan ska LFSPOS i Kristianstad *upprätthålla eller stärka förtroendet för den finansiella sektorn och ha en god motståndskraft mot samhällseliga störningar* (se bilaga 3). För att ha hög leveranssäkerhet av samhällskritiska tjänster har LFSPOS i Kristianstad beslutat att deras gemensamma *Rutin för omdirigering av resurser och kunder* ska tas i bruk om kontantförsörjning och betalningsförmedling inte kan upprätthållas under 24 timmar. Ett så långt avbrott antas innebära att allmänhetens förtroende för den lokala finansiella sektorn är i riskzonen (se bilaga 2).

Praktisk del - Hur gör jag?

Kapitlet handlar om hur den som vill starta och genomföra en LFSPOS kan gå tillväga. I kronologisk ordning behandlas:

- Hur det kan gå till när en LFSPOS startas.
- Vilka som bör vara med när samverkan drar igång.
- Hur en LFSPOS kan organiseras.
- Hur det praktiska arbetet inom en LFSPOS kan gå till.

I slutet av varje del finns det ett avsnitt som behandlar sådant som man bör tänka på för att en LFSPOS ska bli så framgångsrik som möjligt.

Att starta en LFSPOS

Vem som startar en LFSPOS

En LFSPOS kan initieras av en eller flera enskilda aktörer från den privata eller den offentliga sektorn. Det kan till exempel vara den största finansiella aktören inom området som, i egenskap av sin storlek, har stor möjlighet att agera. Det kan också vara en kommun som vill arbeta närmare näringslivet kring beredskapsfrågor. Avgörande är att aktören eller aktörerna både har viljan och möjligheten att påbörja och driva arbetet med en LFSPOS framåt.

Initialt kan det vara svårt för den som är intresserad av att starta en LFSPOS att exakt avgöra vilka som bör medverka. Ett alternativ kan vara att bjuda in ett fåtal aktörer som bedöms vara viktiga i en framtida samverkan. Dessa aktörer kan sedan tillsammans diskutera vilka andra aktörer som är aktuella för deltagande. Finns det lämpliga existerande nätverk på orten är det en fördel att använda sig av dem.

Det är viktigt att försöka etablera intresse för deltagandet i en LFSPOS på rätt nivå och hos rätt funktion hos de aktörer som är med. De personer som är lämpliga att delta ska ha mandat och beslutsförmåga att förankra LFSPOS i sina egna organisationer. För exempel på deltagare i LFSPOS se avsnittet *Deltagare som kan vara med i en LFSPOS*.

Utgå från ett gemensamt intresse

Arbetet med att dra igång en LFSPOS bör utgå från ett gemensamt intresse och en idé om vad samverkan ska leda till. Grundtanken bör vara att öka sektorns robusthet genom att arbeta förebyggande. Hur det ska göras och vilket område en LFSPOS ska rikta sin uppmärksamhet mot beror på ett antal olika faktorer. Exempel på sådana faktorer är situationen i det geografiska området, vilka aktörer som deltar och vilka hot och sårbarheter som förekommer.

Ett sätt att gå till väga för att kartlägga hot och risker, och därigenom hitta en gemensam idé, kan vara att genomföra en workshop eller en så kallad skrivbordsövning. En skrivbordsövning är ett spel där de övade ställs inför problemställningar i form av scenarier. De övade för sedan ett resonemang kring problemställningarna och hur dessa eventuellt ska hanteras utifrån en existerande krisplan. Detta tillfälle kan också användas som ett startskott för projektet vilket kan vara viktigt i ett marknadsförings- och kommunikationssyfte. Det finns en fördel med att på ett tidigt stadium signalera att samverkan prioriteras.

Vid den första sammankomsten i Kristianstad, som hade formen av ett seminarium, deltog företrädare från banker, kommun, länsstyrelse och försäkringsbolag. Seminariet är ett exempel på hur det initiala mötet kan bli en positiv intresseväckare för LFSPOS. Seminariet inleddes med en så kallad skrivbordsövning där deltagarna fick ta ställning till två scenarier i form av översvämning och avbrott i Internet. Utifrån de fiktiva händelserna diskuterade deltagarna följande frågeställningar:

Vad innebär detta hot för den lokala finansiella sektorns verksamhet?

Vilka är de viktigaste tjänsterna som den finansiella sektorn levererar till samhället?

Vad finns det för andra hot mot den finansiella sektorn i Handelsområdet Kristianstad?

Utifrån frågeställningarna identifierades flera intressanta frågor att arbeta vidare med. Deltagarna delade även med sig av erfarenheter från respektive organisationer. Det fanns mycket erfarenhet och kunskaper inom organisationerna, men det fanns också mycket kvar att göra. Deltagarna identifierade ett antal sätt som de kunde samverka på för att underlätta och koordinera krisberedskap och krishantering. Aktörerna ansåg bland annat att de hade behov av en gemensam lägesbild och planering inom sektorn.

Redan under det första seminariet i Kristianstad fördes en konkret diskussion om hur bildandet av LFSPOS i Kristianstad skulle gå till, vad samverkan skulle uppnå, vad deltagarna ville samverka kring och vilka aktörer som skulle delta. Datum och plats för det första LFSPOS-mötet fastställdes även vid seminariet. Det är viktigt att nya LFSPOS får en ambitiös start. Att tidigt ta ställning till angelägna frågor och bestämma nästa steg förhindrar att samverkan rinner ut i sanden och hamnar i skymundan av annat.

Komma överens om syfte och mål

En förutsättning för ett framgångsrikt samarbete mellan deltagarna i en LFSPOS är att samtliga är överens om samarbetets syfte och mål. Att uppnå samsyn är inte helt lätt med tanke på att deltagarnas verksamheter ofta skiljer sig åt avsevärt. Vissa deltagare är enbart lokalt verksamma. Andra arbetar nationellt, i vissa fall internationellt, med en central ledning som beslutar om åtgärder inom krishantering. Det är därför viktigt att skillnader mellan deltagarnas målsättningar med samarbetet lyfts fram och diskuteras.

Även om en LFSPOS är ett långsiktigt samarbete bör det finnas mål på kort sikt. Kortsiktiga mål behövs för att deltagarna ska känna att avsatt tid och resurser kommer att leda till någonting konkret. Tar det för lång tid att nå resultat kan några komma att tappa intresset och avbryta samarbetet.

Syfte och mål med LFSPOS i Kristianstad skrevs tidigt ned i en gemensam avsiktsförklaring. I avsiktsförklaringen dokumenterades samverkans avgränsningar, former för samverkan och de uppgifter den skulle hantera. Deltagarna i Kristianstad har i efterhand uttryckt att det var mycket bra att tidigt ta fram en avsiktsförklaring att förhålla sig till (se bilaga 3).

Utifrån syfte och mål med LFSPOS i Kristianstad utvecklades en projektplan för första årets samverkan. I planen angavs olika delmål såsom att kartlägga sårbarheter i sektorn, utveckla gemensamma åtgärder och testa och utvärdera dessa (se bilaga 4).

Att tänka på

För att undvika att arbetet med en LFSPOS fallerar bör deltagarna även ta hänsyn till sådant som kan leda till problem för samverkan. Exempel på sådant är:

- **Olika ingångsvärden**

- Deltagare med olika intressen, bakgrund och erfarenheter har olika syn på vilka problem och åtgärder som är mest prioriterade. Det är därför viktigt att vara medveten om, visa förståelse för och ta hänsyn till olika deltagares ingångsvärden och hur de kan påverka samarbetet. Alla har inte samma mål för sin verksamhet. Privata aktörer fokuserar på lönsamhet, offentliga på samhällsnyttan. Privata aktörer är konkurrensutsatta medan de offentliga inte är det.
- När man diskuterar krisförebyggande åtgärder är det viktigt att inte planera efter specifika scenarier. En LFSPOS bör istället arbeta med åtgärder som stärker organisationernas förmåga att i alla lägen leverera samhällsviktiga tjänster oavsett vad som inträffar. De företag som redan arbetar krisförebyggande kan motiveras att delta i en LFSPOS då de genom gemensamma ansträngningar får ut mer av sitt redan befintliga arbete. Tillsammans kan man nå en bit längre. De företag som inte arbetar aktivt med sina risker kan genom samverkan bättre få klart för sig vilka fördelar det ger och vad de kan göra konkret.
- Inom ramen för en LFSPOS är det viktigt att visa på att olika aktörers intressen kan förenas. Privata företag som arbetar för att säkerställa kontinuitet i den egna verksamheten och som tar hänsyn till sin omvärld tar också sitt samhällsansvar. Att verka inom ramen för LFSPOS gynnar därför både privata och offentliga aktörer.
- Det finns även andra områden där offentliga och privata aktörer har olika ingångsvärden. Kommunerna har ett uttalat geografiskt ansvarsområde inom sina gränser. Det privata näringslivets gränser följer inte samma mönster.

I LFSPOS i Kristianstad har den geografiska lösningen varit att utgå från det lokala näringslivets geografiska avgränsning, i form av *handelsområdet* Kristianstad. Det motsvarar i stort Kristianstads kommuns geografiska område.

- **Avsätta tid och resurser**

- En förutsättning för samverkan är att de deltagande aktörerna är beredda att avsätta tillräckligt med tid och resurser. Tid och resurser behövs både för att mötas och diskutera åtgärder och för att genomföra de aktiviteter som gruppen beslutar om. De viktigaste resurserna är deltagarnas egen arbetstid och kompetens. Beroende på vad gruppen beslutar att göra kan det också behövas ekonomiska medel och andra kompletterande resurser.
- Bristfällig kunskap om beredskapsfrågor på lokal nivå kan göra att en organisations ledning inte är beredd att avsätta resurser för samverkan. Svag riskkultur kan också vara en bidragande orsak. Det förekommer även fall där okunskap om nyttan med robusthetshöjande aktiviteter och investeringar gör att dessa prioriteras bort. Det är vanligt att tänka ”det där händer aldrig oss”.
- Att redan i ett initialt skede sätta en ram för tids- och resursåtgång är klokt. Då samverkan sker på frivillig basis bidrar deltagarna med tid och engagemang efter förmåga.

- **Kostnader**

- Deltagarna i samverkansgruppen ska vara medvetna om att både samverkan i sig, och robusthetshöjande åtgärder i form av materiella investeringar kostar pengar. Investeringar

kommer inte att ske utan att medel avsätts till dessa. Det är därför viktigt att samtliga deltagare i förväg är överens om principerna för hur finansieringen av samverkan ska gå till och helst också för eventuella investeringar.

- **Krav på snabba resultat**

- Det är viktigt att hantera deltagarnas förväntningar så att de inte är orealistiska i förhållande till vad som är rimligt att åstadkomma för samverkansgruppen. Det är främst de deltagande aktörernas egen vilja och engagemang som sätter gränsen för vad som kan uppnås. Även om de deltagande representanternas engagemang är stort, behöver de tid att hantera frågorna internt, vilket gör att arbetet måste få ta den tid som krävs för detta. Det bör på ett tidigt stadium klargöras att samarbetet i sig inte kommer att fungera om inte alla drar sitt strå till stacken, kommer på möten, förankrar internt, etcetera.

- **Sekretess och konkurrens**

- En svårighet som kan uppkomma vid arbetet inom en LFSPOS är att konkurrerande verksamheter inte vill delge varandra viss information.
- Det är viktigt att betona att samarbetet inom en LFSPOS ska röra konkurrensneutrala frågor och att de känsliga ämnen som tas upp inom en LFSPOS stannar inom kretsen. Man kan överväga att ta fram och skriva under sekretessavtal. Genom att enas kring ett gemensamt mål och en avsiktsförklaring kan konkurrensfrågan tonas ned. Om deltagarna fokuserar på de frågor som samverkan ska hantera kan de bortse från konkurrensfrågorna just inom forumet. Ett argument för deltagande kan dock vara att samverkan är en konkurrens fördel i sig. Om till exempel alla banker utom en på orten deltar i en LFSPOS och stärker sin gemensamma krishanteringsförmåga uppnår deltagarna konkurrens fördelar gentemot den som inte deltar. På det sättet talar konkurrensfrågor snarare för än emot samverkan.

I LFSPOS i Kristianstad har sekretess- och konkurrensfrågor inte uppfattats som något stort problem. Tvärtom anser deltagarna att det inom ramen för samverkan är högt i tak och att de gemensamma målen är viktigare än konkurrensen.
--

Deltagare som kan vara med i en LFSPOS

Banker

Det är viktigt att både lokala banker och storbankers lokalkontor ingår i en LFSPOS. Det är till stor del hos bankerna som allmänhetens förtroende för den finansiella sektorn är förankrat.

Försäkringsbolag

Försäkringsbolag har ett intresse av att delta i en LFSPOS. De är aktörer i den finansiella sektorn och har en framträdande roll vid kriser.

Kontantförsörjningen och handeln

Aktörer som medverkar i den lokala kontantförsörjningen är viktiga att ha med. Exempelvis kan det uppstå betydande problem om transporter av kontanter från en lokal uppräkningscentral inte kan nå fram. Det är viktigt att säkerställa verksamheten hos de lokala uppräkningscentralerna, så att de inte blir orsaken till en kontantbrist. Även värdetransportbolag kan vara intressanta att bjuda in.

Hos aktörer i handeln flödar det mycket kontanter under en dag. Skulle de elektroniska betalningssystemen fallera kan handeln vara en viktig aktör för kontantförsörjningen. Många butiker har också ett stort behov av att olika typer av betalningar ska kunna ske under en kris.

Kommunen

Kommunen är en viktig deltagare i en LFSPOS då den har en nyckelroll i krisberedskapen och en övergripande helhetsbild. Kommunen bygger nätverk bland de lokala aktörerna i krishanteringssystemet. Den informerar också om risker inom den egna kommunen och arbetar för att samordning inför, under och efter en kris fungerar. Kommunen har ett så kallat geografisk områdesansvar på lokal nivå. Det innebär att den bland annat ska verka för en samordning av statens, landstingets, företags och organisationers förberedelser för och hantering av en extraordinär händelse inom kommunens geografiska område.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har ett geografiskt områdesansvar på regional nivå. Den ska vara en sammanhållande funktion mellan lokala aktörer och den nationella nivån, samt verka för nödvändig samverkan mellan kommuner, landsting och näringsliv inom länet. Länsstyrelsen ska under en kris verka för att samordna verksamhet inom länet och den ska kunna prioritera och inrikta statliga och internationella resurser som ställs till länets förfogande. Länsstyrelsen kan bidra till arbetet inom en LFSPOS då den har inblick i det mesta som sker i regionen.

I vissa län kan det vara fördelaktigt att etablera en LFSPOS på regional nivå då "lokal nivå" i mindre tätbefolkade delar av landet kan innebära att samverkan spänner över flera kommuner. Länsstyrelsen kan då bli den naturliga sammanhållande aktören i en LFSPOS. I andra mer tätbefolkade delar av landet kan verksamheten involvera endast en eller några få kommuner, även om Länsstyrelsen fortfarande bör delta i samverkan.

Andra aktörer

Utöver de organisationer som nämns ovan kan även dialog föras med andra organisationer som den finansiella sektorn är beroende av. Dessa behöver inte ingå i en LFSPOS, utan kan utgöra parter att föra diskussioner med.

Exempel på sådana parter är:

- Polis
- Telebolag
- Elbolag
- Internetleverantörer
- Bensinbolag
- Media
- Olika frivilligorganisationer

I LFSPOS i Kristianstad har en dialog förts med el- och telebolag samt medier.
--

Att tänka på

Förutom att ta hänsyn till de aktörer som kan vara med i samverkan finns det också andra faktorer som bör vägas in när de enskilda deltagarna till en LFSPOS väljs. Exempel på sådana faktorer är:

- **Engagemang för frågorna**
 - Det är viktigt att den dialog som förs mellan deltagarna i en LFSPOS är relevant för alla.
 - Eftersom tid är en begränsad resurs är det en fördel om samverkan leds av en "eldsjäl" med ett redan etablerat kontaktnät. På så sätt sparas tid genom att helt nya kontaktnät inte behöver skapas och deltagarna har en naturlig frontfigur att vända sig till. Det kan även vara bra att använda sig av en entusiasmerande förebild som kan ge projektet uppmärksamhet och en skjuts framåt i början. Det behöver inte vara en person som är involverad i själva arbetet inom gruppen. Istället kan det vara en lokal förebild eller helt enkelt någon vars åsikt är respekterad av deltagarna. På det sättet kan ett engagemang för frågorna inom LFSPOS lättare uppnås hos alla i gruppen.
- **Nivåskillnader och mandat**
 - Det är nödvändigt att förankringen av en LFSPOS sker på samma organisationsnivå hos de deltagande aktörerna. Det är inte ovanligt att aktörer som är verksamma inom ett större geografiskt område är mindre villiga att samarbeta på lokal nivå. Samarbetet bör därför ta hänsyn till att de organisationer som är mer centralt styrda är beroende av mandat och direktiv från den centrala ledningen. De som styrs lokalt har större möjlighet att anpassa sig till vad som sker och efterfrågas lokalt, även om också de måste ha sin ledning med sig.
 - Det kan kräva olika stora arbetsinsatser att skaffa sig mandat beroende på aktörens storlek. Frågan om mandat behöver lösas i ett tidigt skede för att inte bromsa samverkan.
 - Genom ett tydligt mandat kan deltagarna i en LFSPOS fatta de nödvändiga beslut som för samverkan framåt. Därför är det avgörande att arbetet är förankrat i ledningarna hos alla deltagande aktörer. Däremot kan själva arbetet inom en LFSPOS genomföras på en lägre nivå. Den högre ledningen kan antingen ingå i en styrgrupp eller bjudas in till större möten. Förankring högt upp i organisationerna är också viktigt för att ge en LFSPOS legitimitet.
- **Förtroende för varandra**
 - Deltagarna i en samverkansgrupp behöver känna förtroende för varandra. Ett sätt att uppnå förtroende är genom personligt kontaktskapande. Det är därför viktigt att varje organisation utser en person som deltar aktivt, men också en ersättare som håller sig uppdaterad. Det är även väsentligt för kontinuiteten och gruppens långsiktiga arbete. En gemensam avsiktsförklaring kan underlätta förtroendeskapandet. Då blir det tydligt för alla vad deras LFSPOS ska åstadkomma. Att träffas regelbundet under avslappnade och prestigelösa former underlättar samverkansprocessen.

Organisering av en LFSPOS

Former för en LFSPOS

Organisationsformerna för en LFSPOS kan se olika ut beroende på hur många som deltar, inom vilka verksamheter de är aktiva och vilken ambition man har. Samverkan kan bedrivas både formellt eller informellt och temporärt eller permanent över tiden.

En formell samverkan har en tydlig organisation med egen budget och verksamhetsplan. En icke formell samverkan har mer formen av ett nätverk, utan gemensamma regler, resurser eller bestämda medlemmar.

Hur formell en samverkan bör vara kan vara en svår balansgång. Det beror på de lokala förutsättningarna, vilka som ingår och vilka frågor som ska behandlas. Det är viktigt att komma ihåg att samverkan bör organiseras på det sätt som deltagarna finner lämpligast.

En organisationsform som varit framgångsrik i tidigare privat-offentliga samverkansprojekt är att fördela deltagarna i två grupper, en beslutsgrupp och en intressegrupp. En mindre beslutsgrupp kan arbeta konkret med frågorna. En större intressegrupp kan få ta del av information om samverkans framskridande, ge idéer och förankra. Fördelen med denna organisationsform är att beslutsgruppen inte blir för stor och att det går lättare att styra och inrikta LFSPoS-gruppen.

LFSPoS i Kristianstad består av en styrgrupp som träffas återkommande och beslutar om samverkans inriktning och åtgärder som ska vidtas. Styrgruppen har ett ordförandeskap som roterar årligen. Utöver styrgruppen finns det en lösare sammansatt intressegrupp med representanter från den finansiella sektorn i handelsområdet Kristianstad.

Ta hjälp när det behövs

Det kan vara bra att ta in expertstöd utifrån för att driva arbetet med en LFSPoS framåt. Till exempel kan det vara svårt för deltagarna att själva genomföra en kartläggning av sårbarheter i verksamheterna. Även om det sammantagna resultatet kan diskuteras och visas upp inom ramen för en LFSPoS kan det vara känsligt att samla in och sammanställa resultatet. En extern part kan hjälpa till att behålla konkurrensneutraliteten och att upprätthålla sekretessen. Det kan dessutom vara betungande för en LFSPoS att själv hantera administrationen, som istället kan skötas av en extern part. Det kan också vara bra att ta in extern hjälp för att löpande utvärdera en LFSPoS, genomföra övningar och för vissa enstaka punktsatser eller åtgärder.

För att en LFSPoS ska vara framgångsrik är det i första hand deltagarna själva som ska genomföra arbetet. De ska därför ha full insyn i projektet och säkerställa att externa parter för över kunskap till berörda aktörer. Detta är också viktigt för att deltagarna ska behålla engagemanget och fortsätta lägga ned tid och resurser på samverkan. Om de externa parterna får ta över för mycket ansvar är risken att deltagarna förlorar kontrollen över arbetets inriktning.

Att tänka på

- **Förankring i organisationen**

- Det är viktigt att företrädaren i en LFSPoS har mandat och förankring hos ledningen i den organisation han/hon representerar under hela den tid arbetet med en LFSPoS pågår. Det är också viktigt att alla deltagare kontinuerligt rapporterar till den egna organisationen. Om arbetet inte förankras inom de deltagande organisationerna riskerar förslag till robustethöjande åtgärder att bli verkningslösa. De organisationer som inte har en högsta ledning på lokal nivå kan få svårare att vidarebefordra information och få gehör internt. Detta måste beaktas och få påverka hur arbetet i en LFSPoS bedrivs.
- Om hela organisationen ska kunna arbeta krisförberedande och en LFSPoS utnyttjas optimalt är det bra om viktiga funktioner hos de deltagande organisationerna är extra insatta i arbetet. Funktionerna kan till exempel vara press- eller informationsansvariga, marknadsfunktioner, personalansvariga, tekniskt ansvariga och säkerhetschefer.

Inom ramen för LFSPOS i Kristianstad har de deltagande aktörerna valt att förankra projektet inom de egna organisationerna på olika sätt. Det finns aktörer som endast förankrat arbetet hos några personer på ledningsnivå. Vissa av dessa aktörer förväntas sprida informationen till fler delar i organisationen. Andra aktörer kommer att sammanställa ett samlingsdokument med information om LFSPOS i Kristianstad. Ytterligare andra aktörer har vidarebefordrat informationen som kommit från LFSPOS i Kristianstad då den distribuerats via e-post. Det upplevs som positivt att huvuddelen av informationen distribuerats elektroniskt, så att många berörda personer enkelt kunnat ta del av och ha synpunkter på arbetet. På det sättet blir det även tydligt att något faktiskt sker inom samverkan.

Hos aktörer inom LFSPOS i Kristianstad där den högsta ledningen inte finns på lokal nivå har samverkan förankrats lokalt, men inte centralt. Dessa deltagare har inte heller alltid haft tid och utrymme att delta i samverkan på det sätt de velat, vilket bekräftar betydelsen av mandat och förankring högt upp i organisationerna.

- **Fördelning av ansvar**

- Ansvaret behöver fördelas mellan de som deltar i samverkan, så att alla blir engagerade och känner sig delaktiga. Annars blir det lätt så att en organisation ”drar hela lasset” och att de andra aktörerna känner sig förbisedda och inte förstår sin del i samverkan. Det underlättar om deltagarna har förståelse för krishanteringssystemet och vad som är det privata respektive det offentliga ansvar. De offentliga deltagarna kan bidra till förståelsen genom att dela med sig av sin kunskap om krishanteringssystemet och ansvarsfrågan. De privata deltagarna kan bidra till förståelsen genom att dela med sig av sitt arbete med krisberedskap.

- **Harmonisera planer och rutiner**

- I den mån en LFSPOS utvecklar egna rutiner för att hantera kriser får dessa inte strida mot redan befintliga rutiner hos respektive organisation som deltar i samverkan. När rutiner för en LFSPOS tas fram bör ett parallellt arbete ske med samma frågor inom de deltagande organisationerna. Arbetet syftar till att anpassa relevanta organisationsspecifika rutiner och riktlinjer inom varje deltagande organisation.

- **Integrera samverkan**

- Det kan vara svårt att undvika personberoende inom ramen för en LFSPOS. I högsta möjliga grad bör samverkan därför byggas på en gemensam grund och inte på enstaka individer. När en viktig person lämnar samverkansgruppen ska inte LFSPOS upphöra. För att undvika det bör arbetet inom samverkan integreras hos de deltagande aktörerna redan från början. Det kan åstadkommas genom harmonisering av dokument från LFSPOS med de deltagande aktörernas interna dokument. Exempelvis kan det göras genom att en organisations beredskapsplaner hänvisar till LFSPOS som grupp.

Aktiviteter inom en LFSPOS

De aktiviteter som kan genomföras inom en LFSPOS bör fokusera på att upprätthålla viktiga, finansiella tjänster. Tjänsterna utgår från syfte och mål med samverkan och kan därför skilja sig åt mellan olika LFSPOS. Tjänsterna kan exempelvis vara:

- Kontantförsörjning
- Betalningsförmedling
- Informationsgivning

Med utgångspunkt i ovanstående tjänster kan flera aktiviteter för en LFSPOS identifieras. Det viktiga är att säkerställa att verksamhetskritiska tjänster upprätthålls. För att aktiviteterna ska få rätt fokus är det viktigt att beakta vilka konsekvenser ett avbrott i tjänsterna får och inte utgå från ett specifikt scenario.

Ett förslag är att strukturera det initiala arbetet inom en LFSPOS på samma sätt som i LFSPOS i Kristianstad. Arbetet delades in i faserna:

- Kartläggning och utredning
- Planering åtgärder
- Test och utvärdering av åtgärder
- Utvärdering av projektet
- Förvaltning

Faserna beskrivs nedan.

Kartläggning och utredning

Aktörerna inom en LFSPOS kan genom en kartläggning av processer och beroenden skapa en bild av den lokala finansiella sektorns robusthet. På så sätt ges förutsättningar för att veta vad som bör prioriteras högst. Det är klokt om varje enskild organisation börjar med att göra en egen kartläggning av de kritiska processerna i sin verksamhet. Det leder till bättre kännedom om styrkor och sårbarheter specifika för den egna organisationen. I nästa steg kartläggs beroenden mellan deltagarna och externa organisationer som inte deltar i samverkansgruppen.

Kommunerna är skyldiga att arbeta med risk- och sårbarhetsanalyser där de även måste inkludera näringslivsaktörer för att få en korrekt bild av verkligheten och dess hot och risker. Det kan därför redan finnas samlad information som är intressant för aktörer inom den finansiella sektorn.

I LFSPOS i Kristianstad genomfördes en kartläggning av den finansiella sektorn inom handelsområdet. Kartläggningen visade vilken beredskap den finansiella sektorn behöver för att kunna leverera de samhällsviktiga tjänsterna *kontantförsörjning* och *informationsdelgivning*. Metoden som användes för att kartlägga sårbarheter inom sektorn kallas *samhällskonsekvensanalys*. Samhällskonsekvensanalysen skapar kunskap om vad som är kritiskt hos de institut, myndigheter eller företag som stödjer leveransen av samhällsviktiga funktioner. Metoden går ut på att identifiera kritiska verksamheter och definiera kraven på kontinuitet i dessa. Se Bilaga 5 för en utförligare beskrivning av samhällskonsekvensanalysen.

Baserat på resultatet från samhällskonsekvensanalysen gjordes en *riskvärdering* som visade befintlig robusthet i sektorn. Utifrån riskvärderingen identifierades nödvändiga strategier och åtgärder.

Samhällskonsekvensanalysen och riskvärderingen i Kristianstad baserades på intervjuer och workshops med organisationer inom den finansiella sektorn. Riskvärderingen identifierade ett antal kritiska risker på samhällsnivå.

Planering åtgärder

Utifrån resultaten från en kartläggning bör en LFSPOS analysera vilka åtgärder som behöver vidtas för att stärka robustheten. Åtgärderna kan prioriteras efter till exempel medborgarnas nytta kontra investeringskostnad.

Vilka åtgärder som ska planeras och implementeras styrs av kartläggningen och prioriteringsordningen. Vissa LFSPOS-grupper kanske endast kommer att fungera som aktiva diskussions- och

kunskapsdelningsforum. Andra LFSPOS-grupper kan komma att bli mer praktiska och inriktade på delning av resurser och gemensamma investeringar.

För att åtgärderna ska bli genomförda krävs att det för varje beslutad åtgärd utses en ansvarig person. Denne ska se till att åtgärderna implementeras och löpande följs upp. Kostnadsberäkningar bör göras för varje kostnadskrävande åtgärd som även ska vara godkänd av deltagarna i en LFSPOS.

LFSPoS i Kristianstad har planerat och implementerat ett antal åtgärder som visar på att mycket kan göras inom ramen för en LFSPOS på kort tid. Åtgärderna, som kan fungera som inspiration för andra LFSPOS, presenteras nedan:

Övergripande rutiner har tagits fram

En kallelserutin för LFSPOS styrgupp i Kristianstad har upprättats. Till den har en intern kriskontaktlista och en agenda för krismöten lagts till (se bilaga 6). Kommunen har även en extern kontaktlista, som LFSPOS har tillgång till och LFSPOS i Kristianstad är även tillagda på kommunens larmlista. Utöver det har en fast agenda för det årliga LFSPOS-mötet har skapats (se bilaga 7).

Handeln deltar i LFSPOS

En representant för handeln har bjudits in och tackat ja till att delta i LFSPOS.

Reservkraftaggregat har anskaffats

LFSPoS har med åskade medel från FSPOS köpt in tre reservkraftaggregat. Ett reservkraftaggregat är mobilt och ska delas av styrgruppsmedlemmarna. Två reservkraftaggregat är fasta och har installerats på kritiska punkter som identifierades i samhällskonsekvensanalysen (se bilaga 5). En rutin för användning och delning av det mobila reservkraftaggregatet är framtagen och fastställd av styrgruppen (se bilaga 1).

Omdirigering av kunder och resurser i händelse av kris

En rutin för omdirigering av resurser så som personal, kontanter och kunder är framtagen och fastställd av styrgruppen (se bilaga 2).

Frågor som lyfts till FSPOS

Frågor om risker avseende tillgång på bäremballage och master för radiosändning har lyfts till FSPOS. Man har dessutom begärt att mer information om LFSPOS läggs ut på FSPOS hemsida.

El- och telebolag har kontaktats rörande frågor om redundans i näten

C4 Elnät och E.ON har deltagit på varsitt styrgruppsmöte med LFSPOS. De har delgett styrgruppen information om frågor som rör elbolagens redundans i elnätet. Mötena gav deltagarna kunskaper om elbolagens verksamheter och hur de påverkar LFSPOS. Telia har deltagit i ett möte, då frågor om redundans i telenätet lyftes. Mötet gav god insikt i telebolagets verksamhet och beröringspunkter med LFSPOS i Kristianstad.

Utöka samarbetet med externa parter

LFSPoS i Kristianstad vill utöka samarbetet med exempelvis de parter som ingår i det Regionala krishanteringsrådet. I rådet ingår sju kommuner (Skåne nordost) och representanter för el, tele, försvar och polis. LFSPOS anser att även andra externa parter bör bjudas in att delta på det årliga LFSPOS-mötet för ytterligare kunskapsöverföring.

Test och utvärdering av åtgärder

När åtgärder vidtagits bör de testas och utvärderas på något sätt. I ett sådant arbete bör det även klarläggas hur åtgärderna bidragit till att uppnå mål och syfte med en LFSPOS.

Test och utvärdering kan till exempel ske genom övning. Övningar utformas olika beroende på syfte, mål och önskad effekt. Vissa övningar har ett utbildande och utvecklande fokus, där deltagarna resonerar sig fram till beslut. I andra övningar försöker man träna krishantering i en situation som är så lik en verklig händelse som möjligt. De övade får då agera precis som de skulle ha gjort i en ”skarp” situation.

Alla åtgärder som man vidtar behöver inte testas eller utvärderas genom övning. Form för test och utvärdering styrs av åtgärdens karaktär. För vissa typer av åtgärder kan det till exempel passa bättre att genomföra intervjuer eller skicka ut enkäter.

Efter att de flesta av de beslutade åtgärderna vidtagits inom ramen för LFSPOS Kristianstad genomfördes en skrivbordsövning. Övningen baserades på det scenario som använts i FSPOS sektorsövning FSKLÖ701 år 2007. För en beskrivning av scenariot vid FSKLÖ701 se bilaga 8. I utvärderingen av övningen framkom både förbättringar i redan genomförda åtgärder och helt nya åtgärdsförslag. Övningen syftade till att testa och verifiera de åtgärder som dittills genomförts inom projektet. Övningen hade fyra delmål som kan utgöra inspiration inför kommande LFSPOS-övningar:

Utvärdera valda kontinuitetslösningar
Avgöra hur LFSPOS ska arbeta med krishantering
Identifiera hur LFSPOS ska samverka med andra aktörer
Utveckla underlag för eventuella framtida aktiviteter

På basis av underlaget från övningen i Kristianstad utvärderades arbetet och en övningsrapport skrevs. Eventuellt fortsatt arbete diskuterades. Åtgärder som planerats inom ramen för LFSPOS kompletterades och utökades efter övningen.

Utvärdering av LFSPOS-projekt

Ett nytt LFSPOS-projekt bör utvärderas innan det går över i en förvaltningsfas. Resultatet av utvärderingen är viktigt för att en LFSPOS ska gå in i nästa fas på bästa möjliga sätt. Det kan visa sig att arbetet behöver byta riktning eller förändras på något sätt. Utvärderingen kan ske på många sätt, till exempel genom en analys som leder till en rapport, en workshop eller ett seminarium. Resultaten bör tas om hand av ledningen för LFSPOS.

Frågor som behöver besvaras är:

- Har syfte och mål uppnåtts?
- Vilka är de viktigaste lärdomarna, erfarenheterna och slutsatserna?
- Vilka förbättringar kan göras för att samverkan ska bli så framgångsrik som möjligt i den kommande förvaltningsfasen?
- Hur är samverkan förankrad i de deltagande organisationerna?
- Bör det ske någon förändring av deltagande aktörer?
- Vilka ska få ta del av utvärderingen och hur ska resultaten spridas?

Svaren på utvärderingsfrågorna bör utgöra underlag för ett möte där den fortsatta inriktningen på samverkan bestäms.

LFSPOS i Kristianstad utvärderades innan samverkan gick över i en förvaltningsfas. Deltagarnas synpunkter hämtades in med hjälp av en enkät och från mötesanteckningar. Deltagarnas synpunkter analyserades varpå ett antal slutsatser kunde formuleras. Den övergripande slutsatsen var att deltagarna överlag var mycket nöjda med samverkan och genomförda åtgärder.

Positiva effekter kan uppnås om resultaten av samverkan delges allmänheten och media. LFSPOS i Kristianstad har varit öppna med sina resultat och erfarenheter och fått uppmärksamhet i media. Resultatet från pilotprojektet i Kristianstad sprids även till andra aktörer inom den offentliga och finansiella sektorn, bland annat genom denna handbok.

Förvaltning

När en nystartad LFSPOS initiala projektfas har genomförts bör den gå över i en förvaltande fas. Men även under förvaltningsfasen bör ett aktivt arbete fortsätta inom samverkansgruppen. Det kan vara bra att redan innan förvaltningsfasen påbörjats fatta beslut om återkommande möten och planera in tid och plats för dessa. Det kan underlätta att ha en stående agenda för dessa möten. I agendan kan det till exempel finnas punkter som berör genomförda och kommande projekt och åtgärder. Agendan kan fungera som ett hjälpmedel för att deltagarna ska kunna diskutera nya projekt som kan initieras inom ramen för samverkan och även ta sig tid att utvärdera det som varit.

I LFSPOS i Kristianstad kommer deltagarna att genomföra årsmöten när samverkan gått över i förvaltningsfasen (se bilaga 7).

Genom årsmöten, regelbundet återkommande övningar och utvärdering av samverkan kan:

- genomförda åtgärder löpande testas och verifieras
- nya åtgärder identifieras och initieras
- mål, syfte och avsiktsförklaring diskuteras och revideras

Det är viktigt att ändringar i exempelvis kontaktlistor kontinuerligt uppdateras under förvaltningsfasen. Kontaktlistan ska alltid vara aktuell så deltagarna snabbt kan nå varandra om något händer. Till exempel kan ordföranden ha som uppgift att hålla kontaktlistan uppdaterad. Varje enskild medlemsorganisation har då som skyldighet att anmäla medlemsförändringar till ordföranden.

Att tänka på

- **Arbetsområden som ligger utanför LFSPOS**
 - Det är bra att utgå från ett underifrånperspektiv när man bestämmer inriktningen för arbetet inom ramen för en LFSPOS. Grundtanken med underifrånperspektivet är att så mycket som möjligt ska behandlas på lokal nivå och utifrån ett användar-/kundperspektiv. Vissa verksamhetsområden inom den finansiella sektorn kan dock inte behandlas till fullo på lokal nivå. Problem inom dessa områden bör lyftas till exempelvis den nationella FSPOS, branschföreningar eller centrala myndigheter. Det viktiga är att man inom en LFSPOS har identifierat och beslutat om var gränsen går för vad som kan åstadkommas genom samverkan på den lokala nivån.

Lästips och viktiga aktörer med länkar

Lästips

Affärsverket Svenska kraftnät, SvK, (2005) [Erfarenheter av krishanteringsarbetet efter Gudrun](#)

Andersson, Jan Joel och Malm, Andreas (2005), [Mind the gap!](#) Hur bygger vi broar mellan stat och näringsliv i arbetet med krisberedskap? Stockholm: KBM

Carlsson-Wall, Martin och Kraus, Kalle (2006), [Privat-offentlig samverkan: Från idé till fungerande praktik](#), Stockholm: KBM

Ds 2006:1 (2006), [En strategi för Sveriges säkerhet](#), Stockholm: Förvarsberedningen

Energimyndigheten (2005-2007), [Lokala utvecklingsprojekt – UPOS](#)

Energimyndigheten, [Utveckling av privat-offentlig samverkan för den tekniska infrastrukturens säkerhet och beredskap](#), rapport 2005-03-02

Finansiella sektorns privat-offentliga samverkan (2007), [Finansiella sektorns krisledningsövning 2007 Erfarenhetsrapport](#)

Finansiella sektorns privat-offentliga samverkan (2006), [Rapport 2006-06-02 från Finansiella sektorns Privat-offentliga samverkansprojekt \(FSPOS\)](#)

Finansinspektionen (2005), [Finanssektorns krisberedskap, 2005:3](#)

Finansinspektionen (2005), [Från elavbrott till 11 september – erfarenheter av krishantering och preventivt krisberedskapsarbete i den finansiella sektorn](#)

Finansinspektionen (2005), [Vägledning vid kontinuitetsplanering – processen och planen](#)

Krisberedskapsmyndigheten (2007), [Regional samverkan inom krisberedskap Dalarnas län, Jönköpings län och Kalmar län](#)

Krisberedskapsmyndigheten (2007), [Faktablad: Samhällsviktigt! – Förslag till definition av samhällsviktig verksamhet ur ett krisberedskapsperspektiv](#), KBM Fakta

Krisberedskapsmyndigheten (2007), [Öva krishantering – handbok i att planera, genomföra och återkoppla övningar](#), KBM:s utbildningsserie 2007:1

Krisberedskapsmyndigheten (2005-2007), [Faktablad med goda exempel på privat-offentlig samverkan](#), KBM Fakta

Krisberedskapsmyndigheten (2005), [Förebygga och förbereda – Så fungerar samhällets krisberedskap](#)

Wainikka, Christina (2006), [Krisberedskapen, företagen och sekretess – en studie](#), Stockholm: KBM

Wainikka, Christina (2007), [Hemligt? Krisberedskap och sekretess – informationsdelning mellan företag och offentlig sektor](#), Stockholm: KBM

Viktiga aktörer med länkar

Bankföreningen

Bankföreningen företräder bankerna i Sverige och hjälper medlemmarna i frågor av gemensamt intresse. Medlemmar är banker samt finansbolag och bostadsinstitut (hypoteksbolag) som ingår i bankkoncernerna. Även filialer till utländska banker som är verksamma i Sverige ingår i föreningen. Bankföreningen arbetar för en väl fungerande och effektiv banksektor och har bland annat till uppgift att sprida kunskap om bankerna och deras roll i samhället. För mer information om Bankföreningen se:

www.bankforeningen.se

Finansinspektionen (FI)

FI övervakar de finansiella företagen och ska bidra till att det finansiella systemet är stabilt och fungerar effektivt. FI ska även verka för ett gott konsumentskydd i finanssektorn. För mer information om Finansinspektionens arbete med krisberedskap se:

www.fi.se

Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkan (FSPOS)

2005 tog FI initiativ till ett samarbete för att skapa en bättre krisberedskap och stärka robustheten i den finansiella sektorn. Samarbetsgruppen kallas Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkan (FSPOS). Läs om FSPOS på:

www.fspos.se

Krisberedskapsmyndigheten (KBM)

KBM är en myndighet med uppgift att samordna arbetet med att utveckla krisberedskapen i det svenska samhället och stödjer samverkan mellan myndigheter, organisationer och näringsliv. KBM kommer, tillsammans med Räddningsverket och Styrelsen för psykologiskt försvar, från den 1 januari 2009 läggas ned och ersättas av den nybildade Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Läs mer om Krisberedskapsmyndighetens arbete inom privat-offentlig samverkan på:

www.krisberedskapsmyndigheten.se

Kommuner

Kommunerna är viktiga för samhällets krisberedskap genom att de är geografiskt områdesansvariga inom kommunen och utgör grunden i samhällets beredskap. På många kommuners webbplatser kan man få information om hur kommunerna arbetar med krisberedskapsfrågor och vem man kan vända sig till för mer information. För kontaktinformation se:

www.skl.se

Länsstyrelser

Länsstyrelserna har ett geografiskt områdesansvar för samordning inom länet. Under en kris är det länsstyrelserna som ska samordna kommuners, landstings, myndigheters och företags verksamheter. De ska också samordna information till allmänheten och företrädare för massmedia. Efter beslut av regeringen ska Länsstyrelserna även prioritera och inrikta statliga och internationella resurser. För kontaktinformation se:

www.lst.se

Näringslivets säkerhetsdelegation (NSD)

NSD är ett nätverk som verkar inom föreningen Svenskt näringsliv. NSD syftar till att stimulera det medvetna risktagandet genom bland annat erfarenhetsutbyte, kurser och seminarier. För mer information se:

www.svensktnaringsliv.se/nsd

Swedish Risk Management Association (SWERMA)

SWERMA är en intresseförening som ska ge stöd åt samhälle, företag, organisationer, verksamheter och individer som vill driva och utveckla riskhantering. För mer information om SWERMA se:

www.swerma.se

Bilagor

- Bilaga 1 – Rutin för användning av mobil reservkraft (LFSPoS i Kristianstad)
- Bilaga 2 – Rutin för omdirigering av resurser och kunder (LFSPoS i Kristianstad)
- Bilaga 3 – Avsiktsförklaring (LFSPoS i Kristianstad)
- Bilaga 4 – Lathund: Exempel på projektplan för LFSPoS
- Bilaga 5 – Metodbeskrivning samhällskonsekvensanalys
- Bilaga 6 – Kallelsrutin vid kris (LFSPoS i Kristianstad)
- Bilaga 7 – Agenda för årsmöten (LFSPoS i Kristianstad)
- Bilaga 8 – Scenarioförslag (FSKLÖ701)
- Bilaga 9 – Pressmeddelande (LFSPoS i Kristianstad)

Bilaga 1 – Rutin för användning av mobil reservkraft (LFSPoS i Kristianstad)

Inledning

Innehåll

Detta dokument innehåller en inledning till rutinen för användning av mobil reservkraft samt själva rutinen. Rutinen består av ett flödesschema med diverse besluts- och händelsepunkter samt en skriftlig beskrivning av varje punkt.

Bakgrund

I händelse av en kris som är av den arten att ordinarie reservrutiner inom respektive organisation inte längre är tillräckliga för att samhällskritiska tjänster ska kunna upprätthållas inom handelsområdet Kristianstad, har aktörerna inom den finansiella sektorn i Kristianstad kommit överens om att samarbeta. Det ska då vara möjligt att använda det mobila reservkraftsverk som den lokala finansiella sektorns samverkansgrupp i handelsområdet Kristianstad (LFSPoS) har köpt.

Syfte

Detta dokument utgör rutinen för användning av det mobila reservkraftverket, för att användningen av reservkraftverket ska bli så smidig som möjligt.

Användare

Rutinen gäller för alla medlemmar i LFSPoS då den är en del i möjliggörandet att upprätthålla servicen inom handelsområdet Kristianstad.

Uppdatering av rutinen

Rutinen ska uppdateras i händelse av förändring av användare eller övriga förändringar som berör rutinen. Ägare av och ansvarig för att rutinen är korrekt, uppdateras och distribueras är ordföranden i LFSPoS.

Ordlista

- **Användare** (den medlem som nyttjar reservkraftverket)
- **Kontaktperson** (utsedd för hanteringen av reservkraftverket)
- **Medlem** i LFSPoS/styrgrupp (organisationen)
- Medlemmens **representant** i LFSPoS (enskild person)
- **LFSPoS** (LFSPoS styrgrupp i Kristianstad)
- **Ställföreträdare** (enskild person, ställföreträdare till medlemmens representant i LFSPoS)

Skötsel och praktikaliteter

Reservkraftverket är ett mobilt dieselelverk, typ XXX.

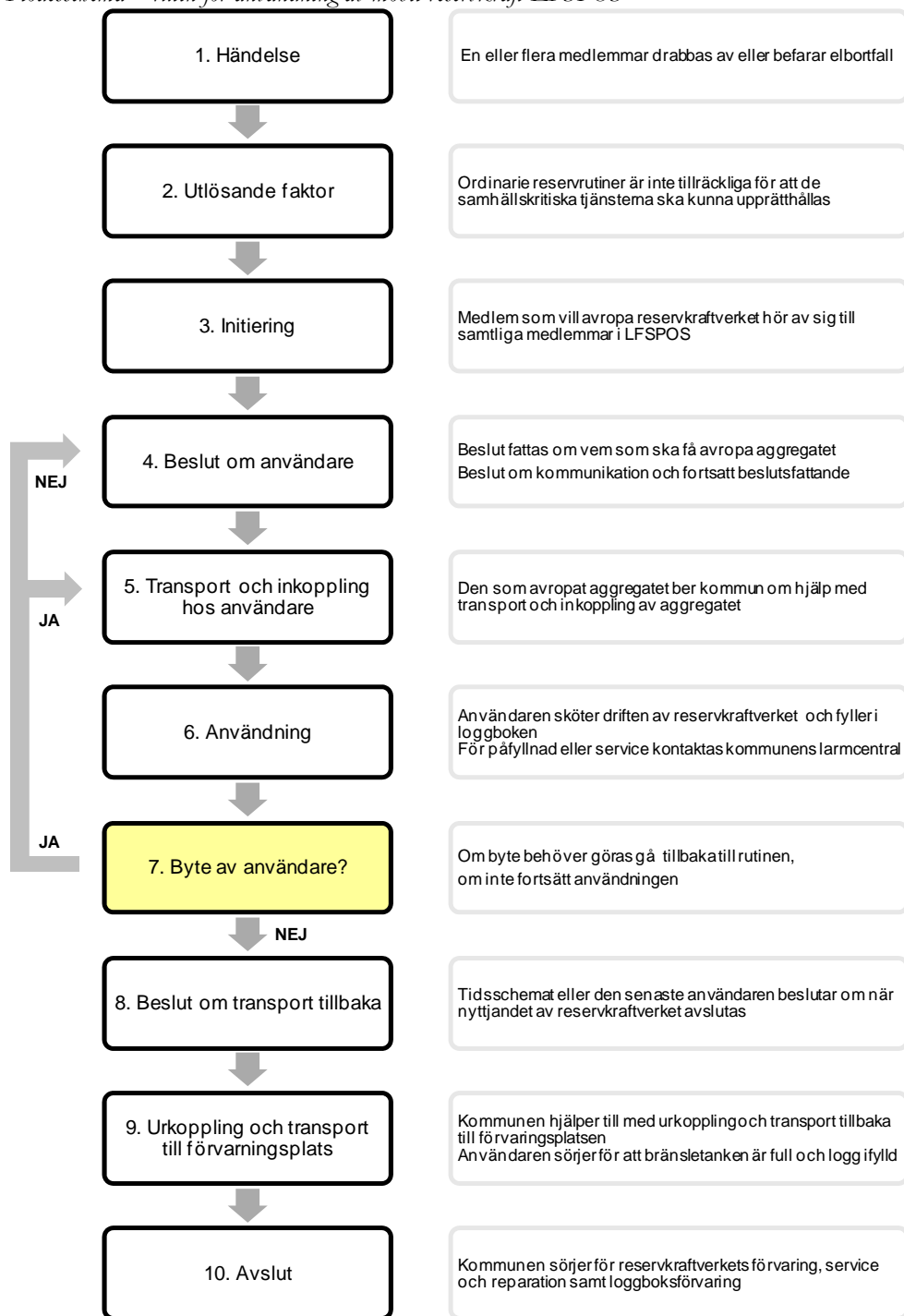
Kommunens representant i LFSPoS är ansvarig för skötsel och förvaring av reservkraftverket och medföljande loggbok. Kommunen har i gengäld rätt att utnyttja reservkraftverket då övriga medlemmar i LFSPoS inte har behov av reservkraftverket. Reservkraftverket förvaras på kommunens därför avsedda förvaringsplats. Oljebyte sker en gång per år till en kostnad av XXX kr.

⇒ Se *Avtal mellan kommunen och LFSPoS*. (Bilaggs inte denna skrift.)

⇒ Se den till reservkraftverket medföljande loggboken, för att följa händelselogg vid eventuell tidigare användning. (Bilaggs inte denna skrift.)

För att hantering och användning av reservkraftverket ska bli så smidig som möjligt bör LFSPoS öva.

Flödesschema – rutin för användning av mobil reservkraft LFSPOS

1. Händelse

En eller flera medlemmar i LFSPOS i Kristianstad drabbas av eller befarar ett elbortfall.

2. Utlösande faktor

I de flesta fall hanteras störningar och händelser med organisationens ordinarie reservrutiner. Om ordinarie reservrutiner inte längre är tillräckliga för att de samhällskritiska tjänsterna, som definieras av LFSPOS¹, ska kunna upprätthållas kan detta verka som en utlösande faktor för att starta processen för att avropa reservkraftverket.

3. Initiering av avrop

Den medlem i LFSPOS som vill avropa reservkraftverket hör av sig till samtliga medlemmar i LFSPOS och informerar om sin önskan att avropa reservkraftverket. Om vissa medlemmar inte kan nås får initieringen ändå inledas med deltagande av de medlemmar som kunnat nås, vilka därmed får representera LFSPOS. Kommunen informeras om att initieringen sker.

⇒ Använd LFSPOS kallelsrutin (inneholder kontaktinformation och kallelsemetod).

4. Beslut om användare

a) En medlem vill avropa

BESLUT: Om endast den medlem som ställt förfrågan vill göra ett avrop får denna avropa reservkraftverket.

b) Flera medlemmar vill avropa

BESLUT: Om flera medlemmar vill göra ett avrop bestämmer LFSPOS genom enkel majoritet vilken organisation som ska få använda reservkraftverket och hur länge.

Den aktuella gruppen av medlemmar är de som vill och har möjlighet att koppla in reservkraftverket. Som beslutsunderlag används:

1. Prioriterade användare för närvarande², i följande prioriteringsordning a) XXX b) XXX c) XXX
Normalt sett har dock de prioriterade användarna fast reservkraft.
2. Den organisation som har störst behov enligt LFSPOS bedömning.
3. Annan särskild hänsyn.

Inom LFSPOS deltagande organisationer som kan koppla in och använda den mobila reservkraften och har anmält intresse därom³:

- XXX
- XXX

BESLUT: LFSPOS tar ställning till hur kommunikation och beslutsfattande ska hanteras under användningen av rutinen.

Den som avropar reservkraftverket ska meddela detta till resterande LFSPOS-medlemmar.

⇒ Använd LFSPOS kallelsrutin (inneholder kontaktinformation och kallelsemetod).

BESLUT: LFSPOS beslutar om ett eventuellt tidsschema för användningen av reservkraftverket och för byte mellan medlemmarna.

O.B.S: I loggboken dokumenteras de beslut som tagits. Det ska även framgå vilka medlemmar som tagit besluten. Nästkommande användare gör dokumentationen då denne fått reservkraftverket och medförande loggbok transporterade till sig.

¹ Kontantförsörjning och betalningsförmedling per 2008-03-07.

² Utifrån att de identifierats som de mest kritiska organisationerna för att upprätthålla servicen till samhället i handelsområdet Kristianstad.

³ Uppdaterad per 2008-03-06.

5. Transport till och inkoppling hos användare

Den medlem som avropat reservkraftverket kontaktar kommunens representant i LFSPOS. Medlemmen begär transport av reservkraftverket och medföljande loggbok från kommunens därför avsedda förvaringsplats, eller från den tidigare användaren, till platsen för inkoppling. Reservkraftverket kopplas in och startas upp hos medlemmen med bistånd från kommunens representant i LFSPOS och hos medlemmen avsedd kontaktperson för hantering av reservkraften.

- ⇒ Använd LFSPOS kallese rutin (innehåller kontaktinformation och kallesemetod).
- ⇒ För information om och hantering av utrustningen se den användarinstruktion som medföljer reservkraftverket.

6. Användning

Medlemmens kontaktperson är ansvarig för driften av reservkraftverket under användandet av det och för ifyllnad av loggboken.

- ⇒ För information om och hantering av utrustningen se den användarinstruktion som medföljer reservkraftverket.

Reservkraftverket ska ha full bränsletank när det sänds till en ny användare, men den aktuella användaren står själv för påfyllning av bränsle etc. under nyttjandetiden. För påfyllnad eller service av reservkraftverket kontakta kommunens larmcentral⁴. Den senaste användaren sörjer för att bränsletanken är full och användandet noterat i loggboken innan avlämning för transport till ny användare.

7. Byte av användare?

a) Ej byte av användare

Om ingen annan medlem i LFSPOS står på tur att använda reservkraftverket enligt upprättat tidsschema, och ingen annan vill göra avrop under den tid som användaren har reservkraftverket, får reservkraftverket nyttjas tills dess att användaren kan återgå till normal verksamhet eller så länge som LFSPOS anser lämpligt.

b) Byte av användare

Om en medlem står på tur att nyttja reservkraftverket enligt därför upprättat tidsschema transporteras reservkraftverket till den nye användaren (gå tillbaka till 5).

Om en eller flera medlemmar vill nyttja reservkraftverket utan att tidigare anmält detta, hör den/de av sig till användaren och övriga medlemmar i LFSPOS (gå tillbaka till 4).

8. Beslut om att avsluta nyttjandet

BESLUT: Tidsschemat eller den senaste användaren beslutar om när nyttjandet av reservkraftverket avslutas.

Användaren meddelar övriga medlemmar i LFSPOS om beslutet inom ett dygn från det att medlemmen kan återgå till normal verksamhet. Kommunens representant i LFSPOS ombeds av den senaste användaren att bistå med urkoppling och transport av reservkraftverket tillbaka till kommunens plats för förvaring.

- ⇒ Använd LFSPOS kallese rutin (innehåller kontaktinformation och kallesemetod).

9. Urkoppling och transport tillbaka till förvaringsplats

Kommunens representant i LFSPOS och hos medlemmen avsedd kontaktperson för hantering av reservkraftverket kopplar ur verket. Kommunens representant transporterar tillbaka reservkraftverket till kommunens plats för förvaring efter uppmaning från användaren. Den senaste användaren sörjer för att bränsletanken är full och loggboken ifylld.

10. Avslut

Kommunens medlem i LFSPOS sörjer för reservkraftverkets förvaring, service och reparation samt loggbokens förvaring tills att rutinen åter tas i bruk. Kommunens medlem i LFSPOS informerar även övriga medlemmar om att reservkraftverket åter finns på förvaringsplatsen.

- ⇒ Använd LFSPOS kallese rutin (innehåller kontaktinformation och kallesemetod).

⁴ Telefonnummer XXX per 2008-03-17.

Bilaga 2 – Rutin för omdirigering av resurser och kunder (LFSPoS i Kristianstad)

Inledning

Innehåll

Detta dokument innehåller en inledning till rutinen för omdirigering av resurser och kunder samt själva rutinen. Rutinen består av ett flödesschema med diverse besluts- och händelsepunkter samt en skriftlig beskrivning av varje punkt.

Bakgrund

I händelse av en kris, som är av den arten att ordinarie reservrutiner inom respektive organisation inte längre är tillräckliga för att samhällskritiska tjänster ska kunna upprätthållas inom handelsområdet Kristianstad, har aktörerna inom den finansiella sektorn i Kristianstad kommit överens om att samarbeta. Det ska då vara möjligt att omdirigera resurser, såsom personal och kontanter, och kunder för att upprätthålla dessa tjänster gentemot kunderna.

Syfte

Detta dokument utgör rutinen för omdirigeringen av resurser och kunder, för att en eventuell flytt av dessa ska kunna ske så smidigt som möjligt.

Användare

Rutinen gäller för medlemmarna i LFSPoS styrgrupp i Kristianstad och är en del i att upprätthålla servicen inom handelsområdet Kristianstad.

Uppdatering av rutinen

Rutinen ska uppdateras i händelse av förändring av användare eller övriga förändringar som berör rutinen. Ägare av och ansvarig för att rutinen är korrekt, uppdateras och distribueras är ordföranden i LFSPoS.

Ordlista

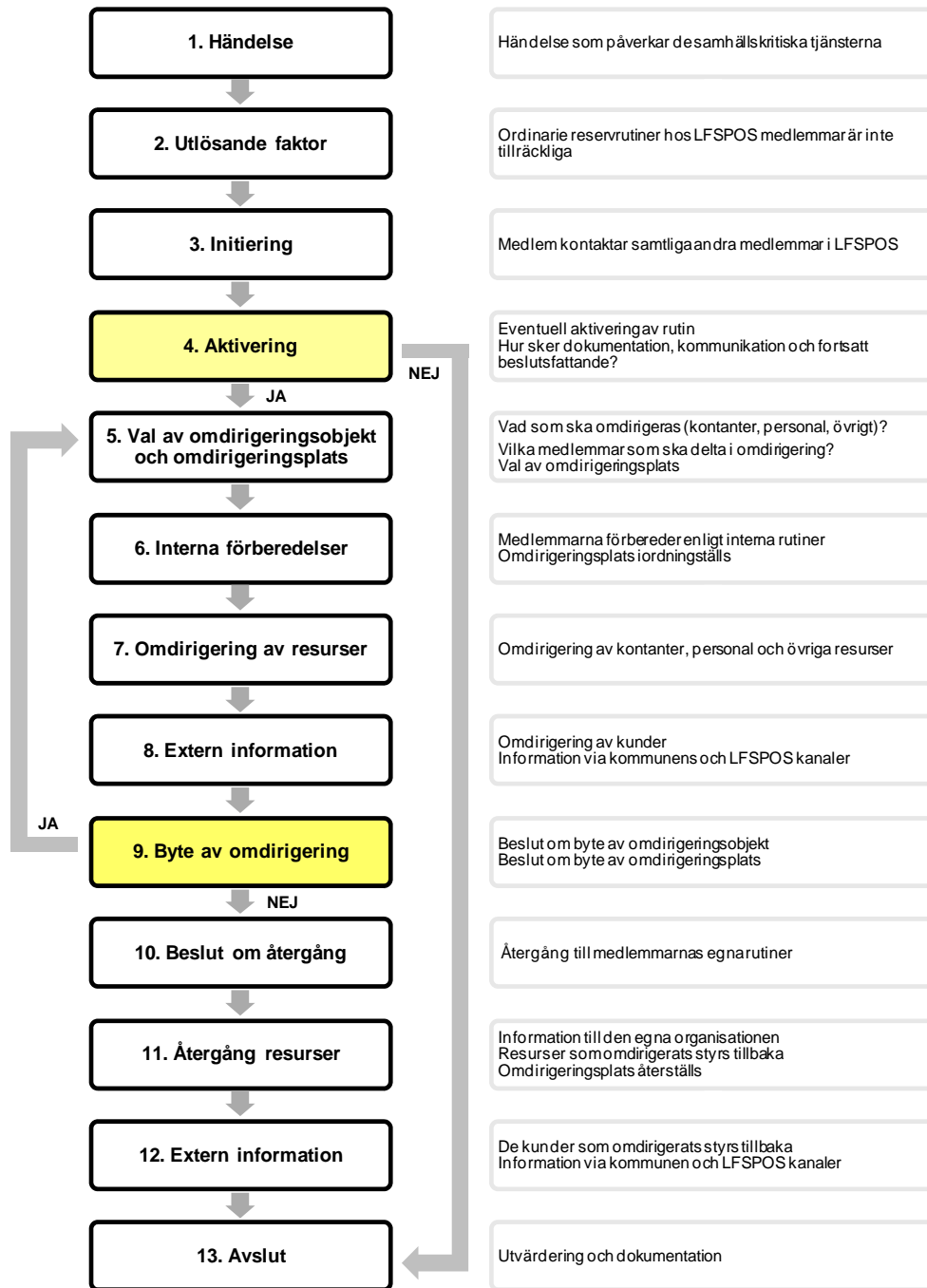
- **Kontaktperson** (person utsedd för omdirigering av ett objekt eller en plats)
- **Medlem** i LFSPoS/LFSPoS styrgrupp (organisationen)
- **Medlemmens representant** i LFSPoS (enskild person)
- **LFSPoS** (LFSPoS styrgrupp i Kristianstad)
- **Ställföreträdare** (enskild person, ställföreträdare till medlemmens representant i LFSPoS)

Övrigt

För att omdirigeringen av kunder och resurser ska bli så smidig som möjligt bör LFSPoS öva.

OBSERVERA ATT DESSA RUTINER KOMPLETTERAS AV INTERNA RUTINER HOS VARJE ENSKILD ORGANISATION SOM DELTAR I OMDIRIGERINGEN

Flödesschema – omdirigering av resurser och kunder

OBSERVERA ATT DESSA RUTINER KOMPLETTERAS AV INTERNA RUTINER HOS VARJE ENSKILD ORGANISATION SOM DELTAR I OMDIRIGERINGEN

1. Händelse

En eller flera medlemmar i LFSPOS i Kristianstad drabbas av en händelse som påverkar någon/några av de samhällskritiska tjänsterna, som definieras av LFSPOS⁵.

2. Utlösande faktor

Om ordinarie reservrutiner hos de enskilda organisationerna i LFSPOS inte är tillräckliga för att de samhällskritiska tjänsterna ska kunna upprätthållas kan detta verka som en utlösande faktor för att starta processen för att omdirigera resurser och kunder.

3. Initiering

Den medlem i LFSPOS som anser att de samhällskritiska tjänsterna inte kan upprätthållas kontaktar samtliga medlemmar i LFSPOS. Om vissa medlemmar inte kan nås får initieringen ändå inledas med deltagande av de medlemmar som kunnat nås, vilka därmed får representera LFSPOS. Kommunen informeras om att initiering sker.

⇒ Använd LFSPOS kallelsrutin (inneholder kontaktinformation och kallelsemetod).

4. Aktivering?

Aktivering ska ske vid en samhällskris, då de samhällskritiska tjänsterna i handelsområdet Kristianstad riskerar att inte kunna upprätthållas⁶ på 24 timmar eller mer.

BESLUT: Enkelt majoritetsbeslut tas av LFSPOS avseende om det är en samhällskris och aktivering ska ske. Om en omdirigering av kunder och resurser anses kunna förkorta avbrottet bör åtgärder vidtas och beslut om dessa åtgärder tas av LFSPOS (gå vidare till 5). Om avbrottet beräknas till mindre än 24 timmar hanteras situationen hos respektive medlem och LFSPOS går inte vidare med omdirigeringen (gå vidare till 13).

Vid aktivering

LFSPOS kontaktar därför avsedd person hos polisen för att informera om läget.

BESLUT: Enkelt majoritetsbeslut tas av LFSPOS om vilken eller vilka representanter från en eller flera medlemmar i LFSPOS som ska föra dokumentation under användandet av rutinen. Inträffade händelser och tagna beslut dokumenteras löpande från och med nu.

BESLUT: LFSPOS tar ställning till hur kommunikation och beslutsfattande ska hanteras under användningen av rutinen.

5. Val av omdirigeringsobjekt och omdirigeringsplats

Beslut som rör val av omdirigeringsobjekt och omdirigeringsplats fattas utifrån vilken typ av händelse som inträffat och vad som bedöms kunna upprätthålla de samhällskritiska tjänsterna bäst.

a) Val av omdirigeringsobjekt

BESLUT: LFSPOS tar enkelt majoritetsbeslut om vad som ska omdirigeras.

Det kan till exempel vara resurser, som kontanter och personal, och/eller kunder.

BESLUT: LFSPOS tar enkelt majoritetsbeslut om vilka medlemmars resurser och/eller kunder som ska omdirigeras.

b) Val av omdirigeringsplats

BESLUT: LFSPOS tar enkelt majoritetsbeslut om val av omdirigeringsplats, det vill säga den plats dit resurser och/eller kunder ska flyttas. Valet görs utifrån en analys av vilken omdirigeringsplats som är lämplig och möjlig, beroende på händelsens art, samt utifrån den primära omdirigeringsordningen 1) XXX 2) XXX

⁵ Kontantförsörjning och betalningsförmedling per 2008-03-07.

⁶ Definition: Förtroendet för den finansiella sektorn inom handelsområdet Kristianstad kan rubbas.

Om de primära omdirigeringslokalerna inte är lämpliga eller möjliga får LFSPOS undersöka och besluta om andra alternativ.

Var och en av deltagarna kan alltid besluta att ställa sig utanför omdirigeringen. Den medlem som innehar omdirigeringsplatsen måste ge sitt medgivande till val av omdirigeringsobjekt och omdirigeringsplats.

Händelseutveckling och tagna beslut dokumenteras av därför avsedd representant.

6. Interna förberedelser

Respektive medlem i LFSPOS informerar sin organisation om vad som kommer att ske. Förberedelser för omdirigering av resurser, så som personal och kontanter, och kunder samt iordningställande av arrangemang på omdirigeringsplatsen sker enligt de enskilda medlemmarnas interna rutiner.

De som är delaktiga i omdirigeringen ska även säkerställa tillbörliga säkerhetsarrangemang på omdirigeringsplatsen. Det bevakningsbolag som anlitas av den medlem som innehar omdirigeringsplatsen kan kontaktas för en utökning av bevakningsbolagets tjänster.

Den medlem som innehar omdirigeringsplatsen ska säkerställa att de andra medlemmarna har tillgång till en specifik plats i lokalen och att de i görligaste mån kan koppla in eventuell egen teknisk utrustning, så som datorer och telefoner, om omständigheterna är sådana att utrustningen går att använda.

7. Omdirigering av resurser

a) Personal

Personal som är anställd hos de organisationer som omdirigeras kan användas på platsen för omdirigeringen enligt beslut av LFSPOS. Om medlemmarna måste "låna ut" personal till varandra är detta ett beslut som tas eller avtal som sluts mellan de berörda medlemmarna.

b) Kontanter

De medlemmar som omdirigerats och som handhar kontanter till sina kunder ska säkerställa tillgången på dessa. Detta kan exempelvis ske genom:

- Överenskommelse om att låna kontanter av den medlem som innehar omdirigeringsplatsen.
- Avtal med kontantcentralen XXX och det värdetransportbolag som den medlem som innehar omdirigeringsplatsen använder eller genom leverans via ordinarie värdetransportbolag.
⇒ Använd LFSPOS kallelserutin för kontaktinformation till kontantcentralen.
- Transport av kontanter från den egna lokalen, med hjälp av ordinarie värdetransportbolag eller poliseskort.
⇒ Kontakta polisen genom att ringa kommunens larmcentral⁷ eller direkt till den lokala polisen.
- Transport via ordinarie kontantcentral och värdetransportbolag.

c) Övriga resurser

Övriga resurser, så som teknisk utrustning, kan förflyttas och nyttjas under omdirigeringen eller lånas av den medlem som upplåter omdirigeringsplatsen med hjälp av separata överenskommelser. Varje enskild medlem har ansvaret för den egna informationssäkerheten.

8. Extern information och omdirigering av kunder

Det upprättas en specifik plats i omdirigeringslokalen för respektive medlems kunder. Det ska även vara tydligt utmärkt i den lokal som används vilka organisationer som disponerar lokalen och att ett samarbete initierat av LFSPOS i Kristianstad pågår.

Information om var kunder kan vända sig kommuniceras via kommunens och LFSPOS informationskanaler. Kommunens representant i LFSPOS ombesörjer att denna informationsdelgivning kommer till stånd. Kommunens jourhavande brandingenjör kan alltid kontaktas. Respektive medlem som ingår i omdirigeringen av kunder och resurser går också själva ut med information enligt interna rutiner för extern informationsdelgivning.

⁷ Telefonnummer XXX per 2008-03-17.

9. Byte av omdirigeringsobjekt och/eller omdirigeringsplats?

a) Byte av omdirigeringsobjekt

BESLUT: Om de omdirigerade medlemmarna i LFSPOS inte kan upprätthålla servicen till samhället, i form av de samhällskritiska tjänsterna, med hjälp av de beslutade omdirigeringsobjekten tas enkelt majoritetsbeslut om byte av omdirigeringsobjekt (gå tillbaka till 5).

b) Byte av omdirigeringsplats

BESLUT: Om de omdirigerade medlemmarna i LFSPOS inte kan upprätthålla servicen till samhället, i form av de samhällskritiska tjänsterna, på platsen för omdirigeringen tas enkelt majoritetsbeslut om byte till en ny omdirigeringsplats (gå tillbaka till 5).

Händelseutveckling och tagna beslut dokumenteras av därför utsedd representant. Vid byte av omdirigeringsobjekt och omdirigeringsplats görs kontaktförsök med de eventuella medlemmar i LFSPOS som ännu inte kunnat nås, så att dessa medlemmar kan ingå i omdirigeringen om de så vill.

⇒ Använd LFSPOS kallelsruutin (inneholder kontaktinformation och kallelsemetod).

Om de omdirigerade medlemmarna i LFSPOS kan upprätthålla servicen till samhället med hjälp av valda omdirigeringsobjekt på platsen för omdirigeringen fortsätter aktiviteten på omdirigeringsplatsen så länge som behövs.

10. Beslut om återgång

BESLUT: Enkelt majoritetsbeslut om en återgång fattas av LFSPOS när servicen till samhället åter kan upprätthållas genom de omdirigerade medlemmarnas ordinarie verksamhet.

Eventuella övriga medlemmar i LFSPOS informeras om återgången av den medlem som upplåtit den senaste omdirigeringsplatsen.

⇒ Använd LFSPOS kallelsruutin (inneholder kontaktinformation och kallelsemetod).

Händelseutveckling och tagna beslut dokumenteras av därför avsedd representant.

11. Återgång resurser

Respektive medlem i LFSPOS, som ingår i omdirigeringen, informerar sin organisation om att en återgång till normal verksamhet kommer att ske. De resurser som omdirigerats styrs tillbaka till medlemmarnas ordinarie lokaler, vilket sker enligt medlemmarnas interna eller gemensamma rutiner för ändamålet. De medlemmar som deltagit i omdirigeringen tillser enskilt att deras tilldelade område på omdirigeringsplatsen återställs i sitt ursprungliga skick.

12. Extern information och återgång kunder

Information om återgången till normal verksamhet kommuniceras via kommunens och LFSPOS informationskanaler. Kommunens representant i LFSPOS ombesörjer att informationsdelgivning kommer till stånd. Om kommunens representant inte kan nås kan informationen gå via jourhavande brandingenjör. Respektive medlem som ingår i omdirigeringen av kunder och resurser går också själva ut med information enligt interna rutiner för informationsdelgivning.

13. Avslut

Rutinen har nu tagits ur bruk, varför en slutlig utvärdering och dokumentering sker av den under aktiveringsfasen därför utsedda representanten.

Bilaga 3 – Avsiktsförklaring (LFSPPOS i Kristianstad)

Den finansiella sektorn i Kristianstad ska, inför och i en krissituation, kunna samverka och samordna information och insatser. Därför initierades den 26 januari 2007 ett lokalt samverkansprojekt för den finansiella sektorn i Kristianstad (LFSPPOS Kristianstad).

Syfte och mål

Syftet är att upprätthålla eller stärka förtroendet för den finansiella sektorn i Kristianstad genom att öka den finansiella sektorns robusthet och krisberedskap.

Målet är att den finansiella sektorn i Kristianstad ska ha en god motståndskraft mot samhälleliga störningar. Vid kris ska aktörerna i området kunna bortse från konkurrens och samverka för att vidta sådana åtgärder att skadeverkningarna blir minimala.

Avgränsningar

LFSPPOS Kristianstad ska komplettera existerande arbete inom områdena krisberedskap och kontinuitetsplanering, inte konkurrera med dem. Det arbete som normalt bedrivs av enskilda företag ska fortsatt bedrivas på enskild nivå.

Former för samverkan

All samverkan inom LFSPPOS Kristianstad sker på frivillig basis. Medlemmarna förutsätts därför bidra med tid och engagemang efter förmåga. Inriktningen för LFSPPOS Kristianstad bestäms av en samverkansgrupp. I specifika frågor kan arbetsgrupper tillsättas av samverkansgruppen. LFSPPOS Kristianstad kan även ha ett sekretariat som utses av medlemmarna.

Samverkansgruppen för LFSPPOS Kristianstad sammanträder en gång per år. Datum för det årliga mötet samt sammankallningsansvarig bestäms på föregående möte. Ansvaret för att sammankalla ska rotera mellan medlemmarna. Sammankallningsansvarig är även ordförande vid det årliga mötet.

Uppgifter

LFSPPOS Kristianstad kan verka förebyggande innan en kris och avhjälpande under en kris. LFSPPOS Kristianstad ska också hantera kontakterna med det nationella FSPOS och lokala samt regionala forum för krisberedskap samt verka som intresseorganisation för den lokala finanssektorn.

Exempel på områden som kan hanteras av arbetsgrupperna inom LFSPPOS Kristianstad är kritisk infrastruktur och informationsförmedling. Exempel på aktiviteter som kan hanteras av gruppen i ett krisläge är lägesbilden i stort, bedömning av resursbehov samt samordning av insatser. Gruppen är dock inte begränsad till dessa områden. En kallelserutin för LFSPPOS Kristianstad finns, tillsammans med kontaktlistan för gruppen, beskriven i ett separat dokument.

Bilaga 4 – Lathund: Exempel på projektplan för LFSPoS

1. Initiering av projekt

Tidsåtgång:

Aktiviteter:

1. Seminarium med alla relevanta aktörer inbjudna
2. Uppstartsmöte med Lokala FSPOS-styrgruppen

Syfte:

1. Undersöka behov av och förutsättningar för samverkan
2. Identifiera medverkande aktörer
3. Formera samverkansgrupp
4. Besluta om samverkansformer
5. Besluta om projektplan och arbetsuppgifter

2. Kartläggning och utredning

Tidsåtgång:

Aktiviteter:

1. Kartläggning av existerande beredskap på samhällsnivå (Kommun, länsstyrelse etc.)
2. Kartläggning av gemensamma sårbarheter genom intervjuer med aktörer
3. Samverkansworkshop

Syfte:

1. Skapa en bild av existerande beredskap på samhällsnivå för att kunna komplettera denna på bästa sätt
2. Identifiera kritiska punkter för den finansiella sektorn i området
3. Verifiera och förankra resultat samt föreslå åtgärder som gynnar hela sektorn

3. Planera och implementera åtgärder

Tidsåtgång:

Aktiviteter:

1. Projektplan för initiering av åtgärder
2. Möte med Lokala FSPOS-styrgruppen
3. Implementera åtgärder enligt plan

Syfte:

1. Definiera vilka åtgärder som ska genomföras, samt hur de ska genomföras, inklusive tidsramar och kostnadstäckningsförslag
2. Fatta beslut om genomförande av åtgärder

4. Test och utvärdering av åtgärder

Tidsåtgång:

Aktiviteter:

1. Satellitövning i anslutning till FSPOS övningar
2. Skriva övningsrapport

Syfte:

1. Testa och verifiera åtgärder
2. Föreslå vidare utveckling och förbättringsåtgärder

5. Utvärdering av lokala FSPOS

Tidsåtgång:

Aktiviteter:

1. Möte med styrguppen
2. Skriva utvärderingsrapport

Syfte:

1. På basis av underlag från övning utvärdera arbetet under året samt diskutera former och förutsättningar för eventuellt fortsatt arbete

6. Förvaltning

Tidsåtgång:

Aktiviteter:

1. Årliga årsmöten
2. Implementering av tidigare beslutade åtgärder
3. Identifiering och implementering av nya åtgärder
4. Återkommande övningar och utvärdering av samverkan
5. Revidering av mål, syfte och avsiktsförklaring vid behov

Syfte:

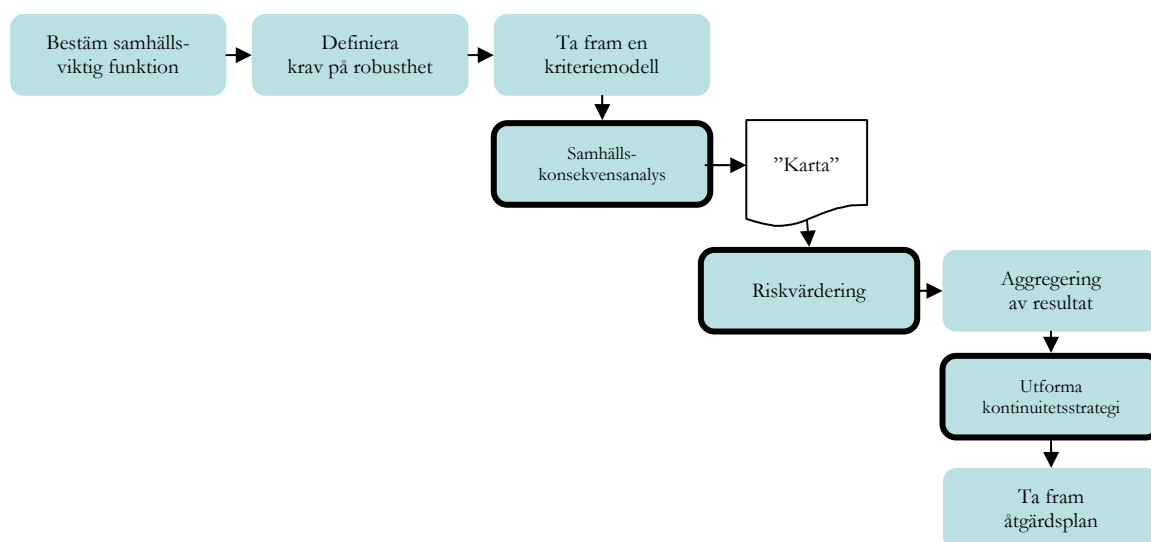
1. Fortsatt framgångsrik och ändamålsenlig samverkan inom den finansiella sektorn på lokal nivå

Bilaga 5 – Beskrivning av samhällskonsekvensanalys

Kontinuitetsplanering är en metod som företag kan arbeta med för att säkerställa kontinuitet i affärskritiska processer. Metoden utvecklar förmågan att kunna driva kritisk verksamhet på en tolerabel nivå, oavsett vilken typ av störning som företaget skulle kunna drabbas av.

För att möjliggöra en optimering av kontinuiteten på samhällsnivå och analysera konsekvenserna vid avbrott i samhällsviktiga funktioner och verksamheter har metoden *Samhällskonsekvensanalys* utvecklats. Metoden gör det möjligt för ett antal aktörer att gemensamt, i preventivt syfte, identifiera och genomföra robusthetshöjande åtgärder. Metoden skapar även förutsättningar till förbättrad krisledning genom bland annat ökad kunskap om beroenden.

Den metodik som beskrivs nedan för samhällskonsekvensanalys, riskvärdering och kontinuitetsstrategi bygger i grunden på komponenter som går att återfinna i olika nationella standarder inom området. Metodiken har anpassats för att kunna tillämpas inom ramen för privat-offentlig samverkan med fokus på samhällsviktiga funktioner snarare än ett enskilt företags affärskritiska processer.

Figur 2: Illustration av nödvändiga steg för att identifiera åtgärder som ska stärka kontinuiteten hos en samhällsviktig funktion

Att genomföra en *samhällskonsekvensanalys* utgör det första steget i att skapa underlag för avbrottsplanering och riskvärdering. Här handlar det om att skaffa sig kunskap om en samhällsviktig funktions kritiska processer, aktiviteter och resurser. Olika organisationer utför i regel olika aktiviteter som stödjer en samhällskritisk funktion. Aktiviteterna utförs med hjälp av resurser av olika slag såsom personal, system, utrustning etcetera, vars tillgänglighet i sin tur är beroende av kritisk infrastruktur.

Vid *riskvärderingen* identifieras, analyseras och utvärderas händelser och konsekvenser som kan störa kontinuiteten i de kritiska resurser som identifierats vid samhällskonsekvensanalysen.

Kunskaper från samhällskonsekvensanalysen och riskvärderingen skapar förutsättningar för att utveckla en kontinuitetsstrategi. Resultatet från riskvärderingen kan till exempel visa att riskerna mot en samhällsviktig funktion handlar om brist på viktig kompetens. En strategi med fokus på att skapa redundant försörjning från kritisk infrastruktur, till exempel elförsörjning, kommer inte att hantera denna risk. Istället bör fokus ligga på att underlätta kompetensförsörjningen hos olika institut och att skapa

gemensamma rutiner för att hantera personalbortfall vid till exempel en epidemi. Det är med andra ord viktigt att strategin är baserad på en korrekt analys av verksamheten och inte på ett specifikt scenario.

Bilaga 6 – Kallelserutin vid kris (LFSPOS i Kristianstad)

Bakgrund

Detta dokument beskriver rutinerna för att kalla samman den lokala finansiella sektorns samverkansgrupp i Kristianstad (LFSPOS) i ett krisläge.

Uppdatering av listan

Varje enskild person som finns på listan är ansvarig för att uppdatera sin kontaktinformation när den förändras samt att inom gruppen dela med sig av information som kan ha betydelse för den gemensamma krishanteringen. Varje person är också ansvarig för att uppdatera listan med en eventuell efterträdarens information.

På LFSPOS samverkansgruppmöte, som hålls den första måndagen i november varje år, ska uppgifterna i kontaktlistan verifieras.

Sammanställning av LFSPOS

Normalt arbetar varje organisation i enlighet med egna rutiner för att upprätthålla tjänsteleveransen. Vid större incidenter eller kris där man kan misstänka att flera organisationer är inblandade kan varje representant i LFSPOS, om man vill, sammanställa LFSPOS.

I första hand kontaktas representanterna för respektive organisation, men om dessa personer inte går att få tag på går processen vidare till organisationens reserv. De kontaktade representanterna gör en bedömning utifrån den givna situationen av vem från den egna organisationen som är lämpligast att delta i LFSPOS arbete.

Kallelsemetoder:

Vid sammanställning av LFSPOS bör följande metoder användas, i prioritetsordning:

1. Telefon
2. Mobiltelefon
3. Fax
4. E-post

Kallelsen skall innehålla deltagare, plats och tidpunkt för möte. Mötet kan ske fysiskt eller per telefon.

Mötesagenda vid kris

1. Utse en person som agerar ordförande
2. Utse en person som dokumenterar mötet
3. Lista alla deltagare
4. Alla deltagare ger kortfattat sin bild av läget
5. Sammanställ en övergripande gemensam lägesuppfattning
6. Bedöm omfattningen av problemet och avgör om LFSPOS ska fortsätta samarbeta, fortsatt i så fall med punkt 7. Om LFSPOS inte ska fortsätta samarbetet avslutas mötet enligt ”Avslut” nedan.
7. Identifiera behov och resurser – se rutiner för omdirigering och reservkraft
8. Besluta om gemensamma åtgärder – se rutiner för omdirigering och reservkraft
9. Bedöm vilka intressenter som bör informeras och hur informationen ska gå ut
10. Besluta om tidpunkt för nästa möte. På nästa möte kan samma agenda med fördel användas

Avslut

När LFSPOS bedömer att behovet av samverkan är avslutat så splittras gruppen och händelsen dokumenteras av den person som utsetts under punkt 2 ovan.

Bilaga 7 – Agenda för årsmöten (LFSPoS i Kristianstad)

- Mötet öppnas
- Dagordning godkännes
- Presentation av deltagare
- Aktuellt (informationsdelning)
 - a. Händelser
 - b. Hot och risker
 - c. Information från FSPOS
- Året som gått
 - a. Kriser
 - i. Aktiverade kontinuitetslösningar
 - ii. Samverkan
 - b. Projekt
 - i. Revidering av existerande lösningar
 - ii. Nya projekt
 - c. Medlemmar
 - i. Utträden
 - ii. Nyttillkomna
 - d. Fördelning av löpande kostnader
 - e. Extern samverkan
- Kommande år
 - a. Utse ny ordförande
 - b. Pågående projekt
 - c. Utestående behov
 - d. Förslag på nya medlemmar
 - e. Förslag på extern samverkan och gästföreläsare
- Övriga frågor
- Nästa möte (kallelse skickas av ny ordförande)
- Mötet avslutas

Bilaga 8 – Scenarioförslag (FSKLÖ701)

Det centrala scenario som övades under den finansiella sektorns krisledningsövning år 2007 (FSKLÖ701) bestod av tre övergripande händelser:

- Översvämning
- Störningar i Riksbankens betalningsavveckling
- Registrering av dubbla betalningar hos Bankgirocentralen.

Till det centrala scenariots moment lade de övade sedan till ett hundratal egna lokala moment. Som underlag för detta arbete användes bl.a. Basels kategorisering av operativa risker. Dessa redovisas nedan och kan vara en god inspirationskälla.

- Förtroendekris (mediakris) till följd av olämpligt beteende från anställd efter kundpåtryckning
- Inbrott/rån på kontoret av en eller flera anställda
- Rån med personskada
- Hackare, informationsstöld, virus
- Kundtrakasserier
- Vild strejk
- Nyckelperson försvinner, t.ex. VD omkommer
- Personhot/utpressning
- Diskriminering/trakasserier på arbetsplatsen – kön, ålder, etnicitet, etc.
- Försäkringsgarantier ej uppfyllda
- Lagbrott från finansiell rådgivare
- Insiderhandel
- Informationsläcka
- Penningtvätt
- Naturkatastrofer (storm, översvämning, etc.)
- Avbrott i telekommunikationer
- Elavbrott
- Felaktig hantering av sekretessmaterial
- Inkorrekta kundregister

Bilaga 9 – Pressmeddelande (LFSPoS i Kristianstad)

Projektarbete har gett robustare krisberedskap inom den finansiella sektorn i Kristianstad

En projektgrupp med deltagare⁸ från de största finansiella aktörerna i Kristianstad har gemensamt arbetat för att öka medvetenheten kring krisberedskap och stärka motståndskraften i händelse av kris. Idag, exakt ett år efter projektstarten, informeras Finansinspektionen och övriga aktörer inom den finansiella sektorn i handelsområdet Kristianstad om projektets arbete.

Den finansiella sektorns Privat-Offentliga samverkansgrupp (FSPOS) startades 2005 på initiativ av Finansinspektionen. Intentionerna är att gruppen skall bidra till att göra Sveriges finansiella sektor mer motståndskraftig mot kriser i samhället. FSPOS beslutade i augusti 2006 att ett pilotprojekt skall genomföras för att starta en lokal Privat-Offentlig samverkan i handelsområdet Kristianstad.

- Det känns stimulerande att våra myndigheter även satsar på lokala projekt och inte lägger alla resurser i Stockholm, säger Åke Ekström, Chef Riskkontroll och Säkerhet i Kristianstads Sparbank, som representerar det lokala projektet i FSPOS centralt.

Som ett första steg i denna process samlades aktörerna inom den finansiella sektorn i Handelsområdet Kristianstad till ett seminarium på Kristianstads Sparbank den 7 december 2006. Med hjälp från konsulter från 4C Strategies har sedan dess en projektgrupp arbetat med krisberedskapsfrågor kring kontantförsörjning och informationsgivning.

- Vi har kartlagt och identifierat kritiska processer för att på så vis öka medvetenheten och minimera skadeverkningarna vid en kris, säger Jarl Haglund Informationschef på Länsförsäkringar.

Projektet konstaterade ganska fort att el och tele är de två mest kritiska resurserna i samhället och i synnerhet när det gäller den finansiella sektorn.

- För att skapa oss en bild över el- och teleleverantörernas robusthet har bl a E-On och TeliaSonera varit gästföreläsare på våra möten, berättar Anna Frid på Länsstyrelsen i Skåne.

De deltagande aktörerna har enats kring en avsiktsförklaring för hur man skall samverka och samordna sina resurser i en krissituation.

- Vi är mycket nöjda kring det arbete som gjorts här i Kristianstad och att aktörerna i området kan bortse från konkurrens och är redo att samverka och vidta gemensamma åtgärder i händelse av en kris, säger Lars-Göran Emanuelson på Finansinspektionen.

Utöver avsiktsförklaring och upprättande av kontakt/larmlistor görs investeringar i reservkraft med hjälp av anslag från Krisberedskapsmyndigheten. Stationära installationer kommer att ske hos Kristianstads Sparbank och Bankservice Syd. Dessutom kommer ett mobilt kraftverk att införskaffas till regionen.

För ytterligare information, kontakta

Åke Ekström, Kristianstads Sparbank, Lars-Göran Emanuelson, Finansinspektionen

⁸ * Kristianstads Sparbank, Skånes Provinsbank, Länsförsäkringar Kristianstad, Handelsbanken, Nordea, SEB och Bankservice Syd. Även Länsstyrelsen och Kristianstads Kommun har deltagit aktivt i projektarbetet.